

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра цивільно-правових дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Перший проректор

2017 р.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

студентів 3-го курсу заочної форми навчання юридичного факультету
на кафедрі цивільно-правових дисциплін

напрямок підготовки: 6.030401 «Правознавство»

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) рівень

факультет: юридичний

2016 / 2017 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою юридичного
факультету
14 березня 2017 року, протокол № 9

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: О. В. Розгон, к. ю. н. , доцент, доцент кафедри
цивільно-правових дисциплін; В. О. Савченко, к.ю.н., доцент кафедри цивільно-правових
дисциплін; В. В. Зінченко, ст. викладач кафедри цивільно-правових дисциплін.

Програму схвалено на засіданні кафедри цивільно-правових дисциплін

17 лютого 2017 року, протокол № 7

Завідувач кафедри цивільно-правових дисциплін І. В. Венедіктова

Програму погоджено методичною комісією юридичного факультету

14 березня 2017 року, протокол № 9

Голова методичної комісії юридичного факультету Л.В. Кулачок-Тітова

ВСТУП

Програма навчальної практики складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра напряму 6.030401 «Правознавство».

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

1.1. Мета навчальної практики:

- закріплення знань з цивільного права України та навичок їх застосування;
- розвинення навичок самостійної пошукової та аналітичної діяльності, самоорганізації та виконавської дисципліни, творчого підходу до розв'язання навчальних завдань;
- вироблення професійної позиції щодо пріоритету прав людини;
- удосконалення володіння юридичною термінологією, письмовою мовою та вміннями вести публічне обговорення проблематики цивільного права.

1.2. Основними завданнями навчальної практики є формування у студентів таких компетентностей:

загальнокультурних:

- знання та розуміння предметної галузі, професії; основних концепцій, базових категорій, юридичних понять (ЗК-1);
- здатність до безперервного та активного навчання, самоосвіти, постійного підвищення кваліфікації (ЗК-2);
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК-3);
- здатність спілкуватися першою (рідною) мовою, вміння правильно, логічно, ясно будувати своє усне й писемне мовлення (ЗК-4);
- здатність діяти з урахуванням соціальної відповідальності та громадянських зобов'язань, з повагою ставитися до права й закону (ЗК-6);
- здатність визначати, формулювати та розв'язувати проблеми, аналізувати соціально-значущі процеси та приймати обґрунтовані рішення (ЗК-7);
- уміння знаходити, обробляти та аналізувати інформацію з різноманітних джерел; здатність використовувати інформаційно-комунікативні технології (ЗК-9);

професійних:

- здатність брати участь у розробці нормативно-правових актів (ПК-1);
- уміння діяти на основі розвинутої правосвідомості, правового мислення і правової культури (ПК-2);
- здатність забезпечувати дотримання законодавства суб'єктами права (ПК-3);
- здатність здійснювати професійну діяльність у повній відповідності до закону (ПК-4);
- вміння реалізовувати норми матеріального і процесуального права в професійній діяльності, правильно застосовувати нормативно-правові акти (ПК-5);
- вміння юридично правильно кваліфікувати факти і обставини (ПК-6);
- здатність забезпечувати законність та правопорядок, безпеку особистості, суспільства, держави в межах виконання своїх посадових обов'язків (ПК-7);
-

- розуміння необхідності поваги до честі та гідності особистості, захисту прав і свобод людини і громадянина (ПК-8);
- здатність запобігати, розкривати та розслідувати правопорушення, зокрема виявляти та сприяти попередженню корупційної поведінки (ПК-9);
- володіння юридичною термінологією та юридичною технікою, здатність правильно відтворювати результати професійної діяльності в юридичній та іншій документації (ПК-11);
- здатність проводити юридичну експертизу нормативно-правових актів (ПК-12);
- здатність тлумачити нормативно-правові акти, надавати кваліфіковані юридичні висновки і консультації (ПК-13).

1.3. Кількість кредитів - 6.

1.4. Загальна кількість годин - 216.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни
Нормативна
Заочна форма навчання
Рік підготовки
3-й
Семестр
6-й

1.6. Заплановані результати навчання:

в межах формування компетентності ЗК-1:

- знати:
- юридичні поняття;
- вміти: застосовувати методи аналізу та синтезу, оперувати юридичними поняттями;
- володіти навичками: використання юридичних понять;

в межах формування компетентності ЗК-2:

- знати: мету навчання, підвищення кваліфікації;
- вміти: навчатися, займатися самоосвітою, підвищувати кваліфікацію; володіти

навичками: навчання, самоосвіти;

в межах формування компетентності ЗК-3:

- знати: правила аналізу та синтезу;
- вміти: абстрактно мислити, здійснювати аналіз, синтез;
- володіти навичками: аналізу, синтезу;

в межах формування компетентності ЗК-4:

- знати: державну мову, правопис;
 - вміти: правильно, логічно, ясно будувати усне й писемне мовлення; володіти
- навичками: спілкування, побудови усного та писемного
- мовлення;

в межах формування компетентності ЗК-6:

- знати: свої громадянські зобов'язання, вимоги закону; вміти: відчувати соціальну відповідальність;

- володіти навичками:
- громадянських зобов'язань під час здійснення професійної діяльності;
- в межах формування компетентності ЗК-7:
- знати: проблеми професійної діяльності, аналізувати соціально-значущі процеси;
- вміти: визначати, формулювати та розв'язувати проблеми, приймати обґрунтовані рішення під час здійснення професійної діяльності;
- володіти навичками: виокремлення проблем та обґрунтування рішень;
- в межах формування компетентності ЗК-9:
- знати: відповідну інформацію; інформаційно-комунікативні технології; вміти: знаходити, обробляти та аналізувати інформацію з різноманітних джерел;
- володіти навичками: знаходження, обробки, аналізу інформації, а також використання інформаційно-комунікативних технологій;
- в межах формування компетентності ПК-1:
- знати:
- діяльність;
- вміти:
- володіти навичками: розробки нормативно-правових актів;
- в межах формування компетентності ПК-2:
- знати:
- професійної діяльності;
- вміти:
- правосвідомості, правового мислення і правової культури;
- володіти навичками: вчинення юридично значущих дій;
- в межах формування компетентності ПК-3:
- знати: чинне законодавство України;
- вміти: схилити інших осіб під час здійснення професійної діяльності до необхідності дотримання чинного законодавства;
- володіти навичками: аргументації необхідності дотримання чинного законодавства;
- в межах формування компетентності ПК-4:
- знати: вимоги закону, які регламентують професійну діяльність;
- знати: професійні права та обов'язки;
- вміти: забезпечувати законність та правопорядок, безпеку особистості, суспільства, держави в межах виконання професійних посадових обов'язків;
- володіти навичками: забезпечення законності та правопорядку, безпеки особистості, суспільства, держави;
- в межах формування компетентності ПК-8:
- знати: права і свободи людини та громадянина;
- вміти: захищати права та свободи людини і громадянина під час здійснення професійної діяльності;
- володіти навичками: захисту прав і свобод людини та громадянина;
- в межах формування компетентності ПК-9:
- знати: способи запобігання правопорушенням;
- вміти: запобігати правопорушенням під час здійснення професійної діяльності;

- володіти навичками: запобігання правопорушенням;
- в межах формування компетентності ПК-11:
- знати: юридичну термінологією та юридичну техніку;
- вміти: володіти юридичною термінологією та юридичною технікою, правильно відтворювати результати професійної діяльності в юридичній і іншій документації під час здійснення професійної діяльності;
- володіти навичками: відтворення результатів професійної діяльності в юридичній та іншій документації;
- в межах формування компетентності ПК-12:
- знати: зміст нормативно-правових актів, що стосуються професійної діяльності;
- вміти: проводити юридичну експертизу нормативно-правових актів; володіти навичками: роботи з нормативно-правовими актами;
- в межах формування компетентності ПК-13:
- знати: порядок надання юридичних висновків і консультацій;
- вміти: тлумачити нормативно-правові акти, надавати кваліфіковані юридичні висновки і консультації під час здійснення професійної діяльності;
- володіти навичками: тлумачення нормативно-правових актів, надання кваліфікованих юридичних висновків і консультацій.

2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

Навчальним планом підготовки студентів Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна передбачено проходження навчальної практики студентами 4-го курсу заочної форми навчання юридичного факультету, що навчаються за напрямом підготовки «Правознавство». Проходження навчальної практики, виконання усіх навчальних завдань та успішний захист матеріалів практики є вагомим етапом підготовки фахівців в галузі юриспруденції та необхідним елементом навчального курсу.

Програма розроблена на основі галузевих стандартів вищої освіти та Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна, затвердженого рішенням Вченої ради Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна від 25.04.2016 р., протокол № 5.

Практика є обов'язковим компонентом програми підготовки фахівців з вищою освітою.

Практика студентів передбачає безперервність та послідовність її проведення під час одержання необхідного обсягу практичних знань і умінь відповідно до стандартів освіти.

Навчальна практика студентів заочного відділення юридичного факультету ХНУ імені В.Н. Каразіна є складовою частиною процесу підготовки фахівців, обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми для здобуття рівня вищої освіти: першого (бакалаврського) рівня.

Навчальним планом передбачено проходження студентами навчальної практики на третьому курсі навчання.

Базами навчальної практики для студентів є кафедри юридичного факультету ХНУ імені В.Н. Каразіна.

Предметом навчальної практики на кафедрі цивільно-правових дисциплін є чинне цивільне законодавство України, наукова юридична література, національна судова практика за кримінальними провадженнями.

Наукову основу проходження навчальної практики складають загально-наукові та спеціальні методи.

Організація навчального процесу - навчальний процес здійснюється на основі відповідних законів України, стандартів освіти і науки, Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна.

Проходження навчальної практики на кафедрі цивільно-правових дисциплін здійснюється наступними етапами: одержання настанови, планування та облік навчально-дослідної діяльності, виконання індивідуального навчально-дослідного завдання, попередній захист та захист матеріалів практики.

Одержання настанови полягає в особистій присутності на груповій консультації, отриманні індивідуального завдання та постановці на облік у керівника групи практики.

Планування та облік навчально-дослідної діяльності полягає в формулюванні пропозицій щодо хронологічного порядку та методології розв'язання навчально-дослідних завдань («План проходження навчальної практики»), а також у вказуванні фактично виконаних дій.

Виконання індивідуального навчально-дослідного завдання полягає у розв'язанні навчальних завдань та підготовці матеріалів практики згідно з даними методичним рекомендаціями. Процес самостійної роботи по виконанню індивідуального навчально-дослідного завдання фіксується в щоденнику практики, організованість, адекватність та охайність ведення якого також підлягають оцінюванню.

Попередній захист матеріалів навчальної практики полягає у наданні на перевірку безпосередньому керівнику навчальної практики (керівнику групи практики) матеріалів практики та доповіді щодо змісту і підсумків проходження навчальної практики. Оцінюванню підлягають якість розв'язання навчально-дослідних завдань, номенклатура та обсяг наданих документів, правильність їх оформлення. Керівник навчальної практики оцінює самостійність та організованість студента, планомірність, наукову обґрунтованість та творчу складову навчально-дослідної діяльності. За підсумками попереднього захисту матеріалів навчальної практики керівником практики складається письмовий висновок (рецензія).

Захист матеріалів навчальної практики полягає у публічній доповіді екзаменаційній комісії про зміст та підсумки проходження навчальної практики. Окрім вищевказаного, оцінюванню підлягають навички усної професійної мови, аргументування та вміння вести дискусію.

Проходження навчальної практики на кафедрі цивільно-правових дисциплін, перед усе, базується на успішному оволодінні курсами «Цивільне право України. Загальна частина» та «Цивільне право України. Особлива частина», «Сімейне право», «Житлове право», «Земельне право», «Екологічне право».

Утім, обов'язковим є звернення до окремих положень інших юридичних дисциплін та дисциплін неюридичного профілю:

логіки - під час використання логічних методів (індукції, дедукції, традукції, аналізу, синтезу та ін.);

філософії - під час вивчення питань про детермінацію в цивільному праві, співвідношення загального, особливого та окремого;

теорії держави та права - для засвоєння понятійного апарату, єдиного для всіх юридичних наук, що є необхідною базою для вивчення галузевих правових дисциплін, у тому числі цивільного права;

конституційного права - під час визначення спрямованості та змісту норм цивільного права;

адміністративного права - під час вивчення окремих ознак злочину, з'ясування критеріїв розмежування злочинів від інших видів правопорушень;

міжнародного права - під час засвоєння окремих питань чинності закону про кримінальну відповідальність у часі та просторі, цивільно-правової характеристики злочинів проти безпеки людства та міжнародного правопорядку.

Керівник практики може надавати індивідуальні консультації як безпосередньо, так і у дистанційному режимі. Консультування практиканта має сприяти його орієнтуванню в масиві інформації, проте не може підміняти його самостійну роботу, а навпаки, повинно стимулювати підвищення ініціативності та набуття навичок із самоорганізації.

Навчальна практика на кафедрі цивільно-правових дисциплін орієнтована на наближення навичок застосування норм права до потреб захисту прав людини і громадянина.

Обов'язковим є уважне ставлення до реквізитів правових актів, як складової професійної діяльності в галузі юридичної діяльності. Під час розв'язання навчально-дослідних завдань необхідно звертатись до матеріалів слідчої та судової практики.

3. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Методи контролю - це способи діагностичної діяльності, що дозволяють здійснювати зворотний зв'язок у процесі навчання з метою отримання даних про успішність навчання, ефективність навчального процесу.

Контрольні заходи визначають відповідність рівня набутих студентами знань, умінь та навичок вимогам нормативних документів щодо вищої освіти.

Організаційні форми і методичні засоби контролю успішності студентів включають поточний самоконтроль за допомогою плану проходження навчальної практики; контроль, який здійснює керівник навчальної практики; підсумковий контроль у формі попереднього захисту та захисту матеріалів навчальної практики.

Результати захисту матеріалів практики оцінюються за двобальною («зараховано», «не зараховано») та стобальною національною шкалою і вносяться до екзаменаційної відомості, а також залікової книжки.

4. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Критерії оцінювання виконання та захисту матеріалів навчальної практики.

За підготовку та оформлення матеріалів навчальної практики студент отримує максимальну оцінку - 60 балів. Під час виставлення оцінки враховується якість матеріалів практики.

За захист матеріалів навчальної практики студент отримує максимальну оцінку - 40 балів. У процесі захисту враховується здатність студента охарактеризувати матеріали навчальної практики, а також обґрунтувати власну позицію.

Зміст	Кількість балів
Ведення щоденника, своєчасність заповнення	5
Регулярність відвідування місця практики, дисциплінованість	5
Оцінка роботи студента на місці практики	5
Своєчасність подання звіту	5
Оцінка якості матеріалів загалом	15
<i>у тому числі: зміст звіту</i>	10
<i>виконання індивідуального завдання</i>	5
наявність процесуальних документів (додатки)	10
Захист практики	60
<i>Усього</i>	100

А. Номенклатура матеріалів навчальної практики:

1. Титульний аркуш (Додаток № 1).
 2. План проходження навчальної практики з відмітками про виконання та обґрунтуванням хронологічного порядку, методології розв'язання навчально-дослідних завдань (Додаток № 2).
 3. Щоденник проходження навчальної практики (Додаток № 3).
 4. Звіт про проходження навчальної практики (Додаток № 4).
- Матеріали навчальної практики відповідно до цієї програми, зокрема:
- **Теоретична частина (щонайменш 10 сторінок);**
 - **Список використаних джерел**
 - **Вироки національних судів (щонайменш 5 — за позовами, за якими задоволено або відмовлено позов) та їх аналіз;**
 - **Проекти рішень судів апеляційної та касаційної інстанції;**
 - **Висновки за проаналізованим рішенням суду за Фабулою.**

Б. Зміст та якість науково-дослідної діяльності, зокрема:

- достатність та обґрунтованість методів дослідження;
- повнота розгляду питання;
- самостійність дослідження;
- актуальність нормативного матеріалу;
- володіння професійною термінологією.

В. Додержання правил складання документів (відповідність змісту назві, правильність реквізитів, грамотність, охайність).

Г. Організованість та планованість у виконанні науково-дослідницької роботи.

Д. Вміння доповідати, аргументувати, вести публічну дискусію.

Е. Ініціативність та творчий підхід під час розв'язання навчально-дослідницьких завдань.

Проходження навчальної практики на кафедрі цивільно-правових дисциплін оцінюється наступним чином.

«Відмінно» («зараховано») (90-100) - усі критерії (А-Е) додержано повністю на високому рівні.

«Добре» («зараховано») (70-89) - критерії А, Б додержано на високому рівні, критерії В, Г, Д додержано на середньому рівні, критерій Е додержано на низькому рівні або не додержано взагалі.

«Задовільно» («зараховано») (50-69) - критерії А, Б, В додержано на середньому рівні, критерії Г, Д, Е додержано на низькому рівні або не додержано взагалі.

«Незадовільно» («незараховано») (1-49) - студент припустився грубої помилки під час проходження навчальної практики, зокрема не додержав хоча

б однієї вимоги критеріїв груп А, Б чи повністю не здатний продемонструвати якості з Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 - 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не

Підготовка до написання навчально-дослідницької роботи. Для написання навчально-дослідницької роботи необхідно провести пошук нормативного матеріалу, наукових праць та навчальних матеріалів за визначеною темою, вивчити відібрані матеріали, проаналізувати їх та закріпити результати у письмовому вигляді. Зміст роботи повинен відповідати визначеній темі.

Перед початком безпосереднього виконання роботи студент повинен уважно вивчити всі рекомендовані джерела. При цьому доцільно робити виписки з нормативних актів, підручників, статей, інших джерел, помічаючи в чернетці ті сторінки та видання, що найбільш важливі під час висвітлення відповідних питань теми роботи.

Запозичення тексту з рекомендованих та інших джерел без посилання на них забороняється.

6. *Підготовка до написання навчально-дослідницької роботи.* Для написання навчально-дослідницької роботи необхідно провести пошук нормативного матеріалу, наукових праць та навчальних матеріалів за обраною темою, вивчити відібрані матеріали, проаналізувати їх та закріпити результати цього у письмовому вигляді. Зміст роботи повинен відповідати визначеній темі.

При написанні навчально-дослідницької роботи необхідно використовувати такі джерела:

- Цивільний кодекс України;
- Сімейний кодекс України;
- Земельний кодекс України,
- Водний кодекс України,
- Повітряний кодекс України,
- Лісовий кодекс України,
- Кодекс України про надра й інші нормативні акти;
- Житловий Кодекс й інші нормативні акти;
- науково-практичні коментарі до цивільного кодексу України;
- підручники та навчальні посібники з цивільного права;
- монографічну літературу та наукові статті;
- матеріали судової практики;
- Інтернет-ресурси, які зазначені у списку літератури.

Перед початком безпосереднього написання роботи студент повинен уважно вивчити всі рекомендовані до теми джерела. При цьому доцільно робити виписки з нормативних актів, книг, статей, інших джерел, помічаючи в чернетці ті сторінки та видання, що найбільш важливі при висвітленні відповідних питань теми курсової роботи.

Написання роботи — це систематизований, грамотний та самостійний виклад студентом основних відомостей з теми, що відображає його розуміння певних наукових проблем цивільного права.

При використанні літературних та інших нормативних матеріалів необхідно давати відповідні посилання на ці джерела в суровій відповідності до встановлених правил (стандартів). Запозичення тексту з чужих літературних та наукових творів без відповідного посилання на них забороняється. Відсутність посилань на використану літературу та запозичення тексту з чужих літературних творів без посилання на них тягне за собою безумовне повернення курсової роботи для повторного виконання.

Типовий план навчально-дослідницької роботи

1. Вступ (дані про досліджувану практичну ситуацію, обґрунтування проблематики та методології).

2. Характеристика досліджуваної практичної ситуації (наприклад, виконання договору), передбачених за допомогою статей ЦК України, СК України, ЗК України, ВК України, ЛК України, Кодекс України про надра.

3. Проблеми судової практики досліджуваної ситуації, передбачених за допомогою цивільного, сімейного, житлового, земельного законодавства тощо.

4. Рішення місцевого суду № 1– 5 та їх аналіз. Проекти Апеляційної скарги, Проект Касаційної скарги, Рішення суду 1 інстанції.

5. Висновок: виявлено проблеми судової практики щодо досліджуваної практичної ситуації, передбаченої за допомогою статей ЦК України, СК України, ЖК України, ЗК України, ВК України, ЛК України, Кодекс України про надра.

6. Список використаних нормативних актів і літератури.

Будь-які скорочення слів, понять у викладі роботи (в заголовках, підзаголовках, плані, тексті, посиланнях на джерела та ін.), крім загальноприйнятих (наприклад, ЦК України, СК України) неприпустимі.

В теоретичній частині роботи повинен бути титульний лист, на якому зазначається:

- найменування університету;
- найменування факультету та кафедри;
- повне та точне найменування теми навчально-дослідницької роботи;
- прізвище, ім'я та по батькові автора, курс, факультет та номер учебної групи;
- місце (місто) та рік виконання роботи.

Порядок написання досліджуваної практичної ситуації:

1. Теоретична частина

Обов'язковий склад навчально-дослідницької роботи щодо досліджуваної практичної ситуації :

- Основна частина (розкрити теоретичне питання);
- посилання на джерела (у тексті в кінці речення перед крапкою у квадратних дужках із зазначенням номеру джерела та сторінки, на яку посилається студент);
- список літератури в алфавітному порядку (наукові роботи (монографії, періодичні видання, підручники, судова практика, нормативно-правові акти).

Обсяг навчально-дослідницької роботи та її оформлення

Мова написання — українська чи російська.

Орієнтований обсяг теоретичної частини — 10 друкованих сторінок формату А–4. Текст викладається лише на одній сторінці листа грамотно, акуратно, набраного на комп'ютері; редактор — Word; шрифт — Times New Roman, 14 кегель, через 1,5 інтервали; поля: зверху — 2 см, знизу — 2 см; зліва — 3 см, справа — 1,5 см, книжковий формат, сторінки нумеруються у верхньому правому кутку.

Заголовки структурних частин звіту «ЗМІСТ», «ВСТУП», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкують великими літерами напівжирним текстом симетрично до набору. Заголовки підрозділів друкують напівжирним текстом маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу, який дорівнює 1,25 см. Крапку в кінці заголовка розділів, підрозділів не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою.

Обов'язково подання друкованого **чорним кольором** варіанту тексту роботи **на білому папері** в обкладенці, яка брошурована або швидкозшивачі або у папці з файлами. Листи роботи повинні бути зшиті і пронумеровані.

Будь-які скорочення слів, понять у викладі роботи (в заголовках, підзаголовках, плані, тексті, посиланнях на джерела та ін.), крім загальноприйнятих (наприклад, ЦК України, СК України) неприпустимі.

В теоретичній частині роботи повинен бути титульний лист, на якому зазначається:

- найменування Університету;
- найменування факультету та кафедри;
- повне та точне найменування теми навчально-дослідницької роботи;
- прізвище, ім'я та по батькові автора, курс, факультет та номер учебної групи;

- місце (місто) та рік виконання роботи.

2. Практична частина включає в себе:

- складання процесуального документу або договору;
- практичний аналіз застосованого національного та міжнародного законодавства при дослідженні практичної ситуації.

3. Практика схожих справ.

Визначення теми індивідуальної навчально-дослідницької роботи Тема роботи обирається згідно варіанту, який визначається у відповідності з наведеною таблицею.

Номер варіанту визначається керівником практики О. В. Розгон.

О. В. Розгон — завдання № 1–5;

В. О. Савченко — завдання № 1-5; В. В. Зінченко — завдання № 1-5.

номер варіан.	Тема
	Завдання к.ю.н., доцента кафедри цивільно-правових дисциплін О. В. Розгон
1	Позивач ОСОБА_1 звернувся з позовом до суду до відповідача ОСОБА_2 про визнання батьківства, мотивуючи свої вимоги тим, що народилася ОСОБА_3, про що було складено відповідний актовий запис про народження № 1264. Позивач був обізнаний про своє батьківство з моменту зачаття дитини та її народження, оскільки на той час вони проживали разом, але подати спільну заяву до державного органу реєстрації актів цивільного стану відмовився, а після припинення спільного проживання не надавав ніякої матеріальної допомоги на утримання дитини. Відповідно до свідоцтва про народження матір'ю дитини вказана відповідач по справі ОСОБА_2, а батьком записано ОСОБА_4. Хоча

	біологічним батьком дитини є позивач по справі. Спільного рішення при реєстрації дівчинки між сторонами не було прийнято. У зв'язку з наведеним позивач звернувся до суду за захистом своїх прав і просить суд постановити рішення, яким визнати його батьком ОСОБА_3. Суд першої інстанції вирішив цей спір на підставі ч. 1 ст. 129 СК країни та позов ОСОБА_1 до ОСОБА_2 про визнання батьківства слід задовольнити і визнати, що батьком ОСОБА_3 є ОСОБА_1. Завдання: 1. <i>Теоретичне питання:</i> Визнання батьківства. 2. <i>Значення позовної давності у сімейних відносинах, зокрема України до вимоги про визнання батьківства</i> 3. <i>Практичне завдання:</i> Складіть рішення суду першої інстанції та проекти рішення судів апеляційної та касаційної інстанції. 4. <i>Знайдіть 5 судових рішень за подібним питанням та проаналізуйте їх.</i> 5. <i>Яка Постанова Пленуму Верховного Суду України має застосовуватись в цій ситуації?</i> 6. <i>Висловіть свою думку з приводу вказаної ситуації</i>
2	ОСОБА_1 звернулася до суду з позовом до ОСОБА_2 про стягнення заборгованості по сплаті аліментів на утримання неповнолітньої дитини та пеню за час прострочення аліментів, в якому просить стягнути з відповідача на її користь заборгованість по сплаті аліментів на утримання сина ОСОБА_3. Суд, заслухавши пояснення позивача, дослідивши матеріали справи, дійшов до висновку, що позов обґрунтований, та підлягає задоволенню у повному обсязі. Аліменти на утримання сина встановлені у розмірі 800 грн щомісячно. На виконання зазначеного рішення видано виконавчий лист, на підставі якого відкрито виконавче провадження. Суд вирішив стягнути з ОСОБА_2 на користь ОСОБА_1 заборгованість по сплаті аліментів на утримання сина ОСОБА_3, в розмірі 16563 гривні 97 копійок, та пеню за час прострочення сплати аліментів в розмірі 88455 гривень 76 копійок, а всього 105019, 73 гривні. Відповідач подав апеляційну скаргу. Завдання: 1. <i>Теоретичне питання — Аліменти на дитину.</i> 2. <i>Практичне завдання:</i> Складіть рішення суду першої інстанції та проекти рішення судів апеляційної та касаційної інстанції. 3. <i>Знайдіть 5 судових рішень за подібним питанням та проаналізуйте їх.</i> 4. <i>Яка Постанова Пленуму Верховного Суду України має застосовуватись в цій ситуації?</i> 5. <i>Висловіть свою думку з приводу вказаної ситуації.</i>
3	ОСОБА_1 звернувся до суду з позовом до ОСОБА_2 про поділ спільного майна подружжя, мотивуючи свої вимоги тим, що під час зареєстрованого шлюбу із відповідачем було набуто спільне майно у вигляді 1/2 частини магазину промислових товарів, автомобілів. У зв'язку із чим, просив визнати за ним право власності у порядку розподілу спільного майна подружжя на 1/4 частину магазину промислових товарів, 1/2 автомобілів. А також просив визнати за відповідачем право власності на 1/4 частину магазину промислових товарів, 1/2 автомобілів. ОСОБА_2 предявила зустрічний позов до ОСОБА_1 про встановлення факту сумісного проживання однією сім'єю без реєстрації шлюбу та розподіл спільного майна подружжя, мотивуючи свої вимоги тим, що вони перебували у

	фактичних стосунках без реєстрації шлюбу, у зв'язку із цим у період період із 2004 року по 2014 рік — рік розірвання шлюбу, було набуто спільне майно у вигляді приміщень магазинів, житлового будинку, автомобілів, меблів та побутової техніки. Рішенням районного суду від 25.06.2014 року вказаний шлюб було розірвано. Суд приходить до висновку, що Позов ОСОБА_1 до ОСОБА_2, про розподіл спільного майна подружжя — задовольнити: Виділити у власність ОСОБА_1 у порядку розподілу спільного майна подружжя 1/4 частину магазину промислових товарів, 1-й автомобіль та 1/2 2-го автомобіля, виділити у власність ОСОБА_2 у порядку розподілу спільного майна подружжя 1/4 частину магазину промислових товарів, 3-й автомобіль, та 1/2 автомобіля 4-го. Виділити у власність ОСОБА_1 у порядку розподілу спільного майна подружжя 1/4 частину магазину промислових товарів, 1-й автомобіль, та 1/2 автомобіля 4-го. Виділити у власність ОСОБА_2 у порядку розподілу спільного майна подружжя 1/4 частину магазину промислових товарів, 3-й автомобіль, та 1/2 4-го автомобіля. Відповідач подав апеляційну скаргу. Завдання: 1. <i>Теоретичне питання: Поділ майна, яке є об'єктом права спільної сумісної власності подружжя.</i> 2. <i>Значення з'ясування усіх фактичних обставин справи належної оцінки наявним в матеріалах справи доказам. Який є зв'язок між встановлення факту сумісного проживання однією сім'єю без реєстрації шлюбу та розподіл спільного майна подружжя?</i> 3. <i>Практичне завдання: Складіть рішення суду першої інстанції та проекти рішення судів апеляційної та касаційної інстанції.</i> 4. <i>Знайдіть 5 судових рішень за подібним питанням та проаналізуйте їх.</i> 5. <i>Яка Постанова Пленуму Верховного Суду України має застосовуватись в цій ситуації? Висловіть свою думку з приводу вказаної ситуації</i>
4	У жовтні 2015 року позивач звернувся до суду з позовом до відповідача про поділ спільного майна подружжя. Просить визнати за ним право власності на частину домоволодіння, право власності на частину промислового магазину, право власності на частину промислового магазину з мансардним поверхом, право власності на частину автомобіля; право на частину грошових коштів, що знаходяться на банківських рахунках відповідача та на частину товарно-матеріальних цінностей відповідача, як підприємця. Також просить стягнути з відповідача частину боргу відповідно до рішення міськрайонного суду та судові витрати. Відповідач не визнала позовних вимог за первісним позовом та підтримала свої вимоги, що викладені у зустрічному позові. Суд приходить до висновку, що позовні вимоги ОСОБА_1 та ОСОБА_2 підлягають частковому задоволенню лише відносно визнання за ними права власності на спірне домоволодіння та автомобіль. ОСОБА_12 позовних вимог задоволенню не підлягають. У задоволенні решти вимог відмовити. Відповідач подав апеляційну скаргу. Завдання: 1. <i>Теоретичне питання : Майно фізичної особи-підприємця як об'єкт права власності.</i> 2. <i>Практичне завдання: Значення обставин, які зазначені в позовній заяві і становлять предмет доказування у справі. Чи підлягає позов задоволенню? Складіть рішення суду першої інстанції та проекти рішення</i>

	<i>судів апеляційної та касаційної інстанції.</i> <i>3. Знайдіть 5 судових рішень за подібним питанням та проаналізуйте їх.</i> <i>4. Яка Постанова Пленуму Верховного Суду України має застосовуватись в цій ситуації?</i> <i>5. Висловіть свою думку з приводу вказаної ситуації.</i>
5	У грудні 2015 року позивач (ОСОБА_1) звернулась до суду із позовною заявою про визначення часток в спільній сумісній власності та про визнання права власності на спадкове майно та визначення часток. Позивачка просила визнати право власності в порядку спадкування за заповітом батька ОСОБА_3 по 5/24 частин будинку за нею та за її братом ОСОБА_2 та визнати за нею право власності в порядку спадкування за заповітом матері ОСОБА_4 на 7/12 частин будинку, оскільки остання, будучи інвалідом, мала право на обов'язкову частку у спадщині та зобов'язати державну нотаріальну контору видати свідоцтва про право на спадщину. Відповідач (ОСОБА_2) проти позову заперечив та заявив зустрічну позовну вимогу до про визнання недійсним заповіту його матері, оскільки заповіт, на його думку, вчинено під психологічним тиском сестри на їхню матір. В судовому засіданні встановлено, що спірне майно було набуто під час перебування в шлюбі але внаслідок договору дарування. Відповідно до заповіту ОСОБА_3 заповів свій житловий будинок дочці ОСОБА_9 та сину ОСОБА_2 в рівних частинах. Суд приходить до висновку, що в визнанні права власності на будинок за померлими ОСОБА_4 та ОСОБА_3 відмовити за безпідставністю; визнати за ОСОБА_1 право власності в порядку спадкування на частини будинку; у визнанні за ОСОБА_1 в порядку спадкування права на обов'язкову частку ОСОБА_4 по смерті спадкодавця ОСОБА_3 відмовити за спливом строку позовної давності; у задоволенні зустрічних позовних вимог ОСОБА_2 про визнання недійсним заповіту ОСОБА_4 відмовити за безпідставністю; визнати за ОСОБА_2 право власності в порядку спадкування на частини будинку. Відповідач подав апеляційну скаргу. Завдання: <i>1. Теоретичне питання: Спадкування за заповітом.</i> <i>2. Практичне завдання: Складіть заповіт. Складіть рішення суду першої інстанції та проекти рішення судів апеляційної та касаційної інстанції.</i> <i>3. Знайдіть 5 судових рішень за подібним питанням та проаналізуйте ї</i> <i>4. Яка Постанова Пленуму Верховного Суду України має застосовуватись в цій ситуації?</i> <i>Висловіть свою думку з приводу вказаної ситуації.</i>
	Завдання к.ю.н., доцента кафедри цивільно-правових дисциплін В. О. Савченка
1	Фізична особа підприємець (ФОП) займається риборозведенням осетрових на орендованому ставку. До нього на перевірку прийшли співробітники Державної інспекції з охорони, відтворення водних живих ресурсів і регулювання рибальства та запропонували надати для перевірки документи що підтверджують законність його господарської діяльності. ФОП відмовив в наданні документів посилаючись на те що державна інспекція не входить до переліку контролюючих органів визначених Указом Президента України

	від 23.07.98 N 817/98 "Про деякі заходи з дерегулювання підприємницької діяльності", які мають право проводити планові та позапланові виїзні перевірки. Інспектори наполягали на тому, що вони можуть здійснювати перевірки відповідно до ст. 60 Закону України «Про тваринний світ». Чи законні вимоги інспекторів? Завдання: <i>1. Теоретичне питання: використання об'єктів тваринного світу та його види. 2. Складіть рішення суду першої інстанції? 3. Якими можуть бути проекти рішення судів апеляційної та касаційної інстанції? 4. Яка Постанова Пленуму Верховного Суду України має застосовуватись в цій ситуації? 5. Висловіть свою думку з приводу вказаної ситуації.</i>
2	ТОВ «Воля» звернулося до господарського суду Полтавської області з позовною заявою про стягнення з Сулинської державної інспекції рибоохорони (далі - Інспекція) 12694,24 грн. збитків. Матеріали справи вказують про наступне. 28.11.2002 р. на Кременчуцькому водосховищі співробітниками Інспекції був затриманий риболовецький катер N ЯПО 5815 ТОВ «Воля», та були вилучені документи (промисловий талон, посвідчення рибалок, посвідчення тернового моториста) оскільки вилов риби судном «здійснювався на забороненій території Сулинського заказника. Позивач стверджував, що інспекцією не доказано факту вилову риби судном ТОВ «Воля» на забороненій території Сулинського заказника. Тому інспекція повинна відшкодувати шкоду, заподіяну з вини її працівників під час виконання ними своїх трудових (службових) обов'язків. На підставі інформації Світловодської гідрометеобсерваторії генеральним директором ТОВ «Воля» був виданий наказ «Про різке зниження температури повітря та про заходи по вилученню знарядь лову з промислових ділянок на Кременчуцькому водосховищі», за яким всі ланкові без винятку були зобов'язані вжити термінових заходів по вилученню знарядь лову з промислових ділянок. При затриманні працівниками рибінспекції риболовецького катера і вилучення у рибалок названих документів рибалки не змогли виконати покладені на них зобов'язання, а саме: вибрати поставлені у водосховищі риболовецькі сітки, які і були втрачені з причини льодоставу. Старшим помічником Полтавського міжрайонного природоохоронного прокурора при проведенні перевірки по факту незаконного зайняття рибним промыслом було зазначено, що доказати, що вилов риби судном ТОВ «Воля» проводився саме на забороненій території Сулинського заказника, не було можливим, тому ним була прийнята постанова про відмову в порушенні кримінальної справи за відсутності в їх діях складу злочину. Завдання: <i>1. Теоретичне питання: правила та підстави вилову риби. 2. Складіть рішення суду першої інстанції? 3. Якими можуть бути проекти рішення судів апеляційної та касаційної інстанції? 4. Яка Постанова Пленуму Верховного Суду України має застосовуватись в цій ситуації? 5. Висловіть свою думку з приводу вказаної ситуації.</i>
3	Господарський суд, розглядає справу за позовом Ботанічного саду загальнодержавного значення ННЦ (надалі БС), м. Львів, до державного підприємства "КПОУ" (надалі ДП) про усунення перешкод в збереженні природно-заповідного фонду і в користуванні землею по природоохоронному призначенню, під час слухання встановлено наступне. З метою збереження природно-заповідного фонду БС звернувся до

	відповідача з пропозицією про видачу дозволу та узгодження умов капітального ремонту берегоукріплювальних споруд, що належать ДП але знаходяться на території позивача. ДП погодило технічні умови ремонтних робіт, в яких було вказано про необхідність укладення договору користування берегоукріплювальними, протизсувними та пляжними спорудами між відповідачем та позивачем. БС був проведений капітальний ремонт споруд, але відповідач відмовився укласти договір на користування цими спорудами позивачем, посилаючись на те, що ДП збирається саме використовувати ці споруди за призначенням. На думку позивача, такі дії ДП перешкоджають збереженню природно-заповідного фонду і користуванню землею за природоохоронним призначенням. Сам відповідач ніяких дій по недопущенню обвалів на зсувів не проводить. Свої вимоги мотивує Законом України "Про природно-заповідний фонд України", статтею 48 Закону України «Про власність», статтями 5, 94 Водного кодексу України, статтями 43, 44, 92 - 96, 150, 162 Земельного кодексу України. Відповідач проти позову заперечує посилаючись на нерушимість права власності відповідно до Цивільного кодексу України та Закону України «Про власність». Чи підлягає позов задоволенню? Завдання: <i>1. Теоретичне питання: поняття природно-заповідного фонду його склад та режим. 2. Складіть рішення суду першої інстанції? 3. Якими можуть бути проекти рішення судів апеляційної та касаційної інстанції? 4. Яка Постанова Пленуму Верховного Суду України має застосовуватись в цій ситуації? 5. Висловіть свою думку з приводу вказаної ситуації.</i>
4	Господарський суд, розглядає справу за позовом Ботанічного саду загальнодержавного значення ННЦ (надалі БС), м. Харків, до державного підприємства «КПОУ» (надалі ДП) про усунення перешкод в збереженні природно-заповідного фонду і в користуванні землею по природоохоронному призначенню, під час слухання встановлено наступне. С метою збереження природно-заповідного фонду БС звернувся до відповідача з пропозицією про видачу дозволу та узгодження умов капітального ремонту берегоукріплювальних споруд, що належать ДП але знаходяться на території позивача. ДП погодило технічні умови ремонтних робіт, в яких було вказано про необхідність укладення договору користування берегоукріплювальними, протизсувними та пляжними спорудами між відповідачем та позивачем. БС був проведений капітальний ремонт споруд, але відповідач відмовився укласти договір на користування цими спорудами позивачем, посилаючись на те, що ДП збирається саме використовувати ці споруди за призначенням. На думку позивача, такі дії ДП перешкоджають збереженню природно-заповідного фонду і користуванню землею за природоохоронним призначенням. Сам відповідач ніяких дій по недопущенню обвалів на зсувів не проводить. Свої вимоги мотивує Законом України «Про природно- заповідний фонд України», статтею 48 Закону України «Про власність», статтями 5, 94 Водного кодексу України, статтями 43, 44, 92 - 96, 150, 162 Земельного кодексу України. Відповідач проти позову заперечує посилаючись на нерушимість права власності відповідно до Цивільного кодексу України та Закону України «Про власність». Завдання: <i>1. Теоретичне питання: правовий режим ботанічних садів. 2. Складіть</i>

	<i>рішення суду першої інстанції? 3. Якими можуть бути проекти рішення судів апеляційної та касаційної інстанції?</i>
5	Державний університет звернувся до міської ради з проханням про надання земельної ділянки у постійне користування. На земельній ділянці більш ніж 25 років знаходиться та функціонує спортивний комплекс університету. Міська рада прийняла рішення про надання дозволу університету на розроблення проекту відведення земельної ділянки. Під час погодження проекту відведення, міський архітектор зауважив, що поряд з спортивним комплексом знаходиться струмок річки Лопань і зобов'язав університет визначити водоохоронну зону та прибережну захисну смугу за рахунок зменшення площі стадіону, що знаходиться на земельній ділянці. Він мотивував своє рішення тим, що відстань від стадіону до струмка в окремих містах становить менше ніж 25 метрів. При цьому архітектор вказував на необхідність виготовлення університетом проекту визначення розміру і меж водоохоронної зони, в протилежному випадку він відмовлявся погодити проект відводу земельної ділянки під спортивним комплексом. Чи законні вимоги міського архітектора? Завдання: <i>1. Теоретичне питання: правовий режим ботанічних садів. 2. Складіть рішення суду першої інстанції? 3. Якими можуть бути проекти рішення судів апеляційної та касаційної інстанції?</i>
	Завдання ст. викладача кафедри цивільно-правових дисциплін В. В. Зінченка
1	Іванов, що страждав бронхіальною астмою і проживав в Маріуполі у власному будинку, розташованому поруч з металургійним комбінатом, перед від'їздом на лікування в іншу місцевість доручив Федотову обміняти цей будинок на інший будинок або квартиру меншої площі поблизу моря. Скориставшись дорученням, Федотов обміняв будинок, що належав Іванову, на однокімнатну квартиру своєї двоюрідної сестри. Іванов, проживши в квартирі взимку, з'ясував, що ця квартира має суттєві вади, пов'язані з поганим опаленням та промерзанням стін і звернувся з позовом до суду про визнання договору міни недійсним на підставі ст. 230 ЦК України, як вчинений під впливом обману. Ним зазначалося, що як Федотов, так і його сестра знали про недоліки квартири, однак скористались цим дорученням у власних інтересах, чим порушили його право на житло. Завдання: <i>1. Теоретичне питання: правочини, умови дійсності правочинів. 2. Поясніть на цьому прикладі, в чому полягають особливості обміну житлових приміщень, що відбуваються за дорученням, а також правові наслідки, які наступають у разі перевищення наданих повноважень. 3. Дайте аргументований висновок по справі шляхом складання документів у формі: 1) проекту позовної заяви Іванова до суду; 2) проекту судового рішення 1-ї інстанції. 4. Яка Постанова Пленуму Верховного Суду України має бути застосована в цій ситуації? 5. Знайдіть 5 судових рішень за подібним питанням та проаналізуйте їх..</i>

2	Подружжя Романових отримало в спадок земельну ділянку, на якій знаходився непридатний для проживання житловий будинок довоєнної забудови. Маючи намір побудувати на цьому місті новий будинок і задовольнивши таким чином потребу сім'ї в житлі вони звернулись до знайомого адвоката з проханням надати їм кваліфіковану правову допомогу і підготувати необхідний для цього пакет документів. Через декілька днів адвокат повідомив Романовим про те, що підготував відповіді на їх запитання і готовий розпочати роботу по підготовці документів, необхідних для будівництва житлового будинку. Завдання: <i>1. Теоретичне питання : самостійне будівництво як засіб реалізації права на отримання житла і підстава виникнення права власності на збудоване житло. 2. Складіть документ у формі довідки адвоката стосовно основних етапів самостійного будівництва житла (визначивши перелік необхідних для цього документів, юридичне значення кожного з них і можливості отримання банківського кредиту для будівництва житла). 3. З якого моменту у забудовника виникає право власності на збудоване житло? 4. Яка Постанова Пленуму Верховного Суду України має бути застосована в цій ситуації.</i>
3	Бондарчук, дізнавшись про те, що проти робітників підприємства, де він раніше працював, порушено кримінальну справу і йому також може загрожувати притягнення до кримінальної відповідальності, за кілька днів до арешту продав автомобіль, що йому належав, своєму другу Харитонову. Гроші покупець повинен був віддати жінці Бондарчука пізніше, а автомобіль було передано тоді ж. Через деякий час Бондарчука було засуджено до позбавлення волі з конфіскацією майна, яке йому належить. Прокурор, вважаючи, що конфіскації підлягає в тому числі і автомобіль, заявив позов про визнання правочину купівлі-продажу недійсним, оскільки засуджений мав за мету уникнути проведення конфіскації автомобіля. Завдання: <i>1. Теоретичне питання: правочини, умови дійсності правочинів. 2. Поясніть на цьому прикладі, які правові наслідки наступають у разі визнання правочину недійсним. 3. Дайте аргументований висновок по справі шляхом складання документів у формі: 1) проекту позовної заяви прокурора до суду; 2) проекту судового рішення 1-ї інстанції та проекту апеляційної скарги. 4. Яка Постанова Пленуму Верховного Суду України має бути застосована в цій ситуації? 5. Знайдіть 5 судових рішень за подібним питанням та проаналізуйте їх.</i>

4	Мосін на стоянці таксі біля станції метро "Олексіївська" сів у таксі і попросив шофера Зіміна відвезти його у смт. Дергачі. Шофер відмовився виконати його прохання, посилаючись на серцевий напад, і вийшов з машини до аптеки за медикаментами, залишивши ключ запалювання в автомобілі. Скориставшись тим, що машина залишилась без нагляду, Мосін сів за кермо і поїхав проспектом Перемоги, де вчинив наїзд на машину Самойлова, що стояла на узбіччі дороги. Внаслідок наїзду таксомоторному парку та Самойлову було заподіяно матеріальних збитків. Самойлов звернувся з позовом про стягнення з таксомоторного парку і Мосіна 16700 грн. (вартість ремонту автомобіля). Київський районний суд м. Харкова стягнув із Мосіна на користь Самойлова 16700 грн., звільнивши таксомоторний парк від матеріальної відповідальності. Не погодившись із рішенням суду і посилаючись на те, що шкоду повинен відшкодувати власник джерела підвищеної небезпеки, Мосін оскаржив рішення суду. Завдання: 1. Теоретичне питання: підстави, умови і розмір цивільно-правової відповідальності. 2. Поясніть на цьому прикладі, який вид відповідальності має місце в даному випадку? 3. Як слід вирішити цю справу? Надайте аргументований висновок по справі шляхом складання документів у формі: 1) проекту апеляційної скарги Мосіна до суду; 2) проекту судового рішення апеляційної інстанції. 4. Яка Постанова Пленуму Верховного Суду України має бути застосована в цій ситуації? 5. Знайдіть 5 судових рішень за подібним питанням та проаналізуйте їх.
5	Куліш у вересні 2015р. зробив обмін житлової неізолюваної кімнати площею 24 кв. м на ізолювану однокімнатну квартиру меншої площі з Олійник. У зв'язку з тим, що нова квартира виявилася вологою, про що Куліш дізнався лише оселившись у ній, останній звернувся до суду з позовом про визнання правочину недійсним. В судовому засіданні Олійник, заперечуючи проти позову, пояснив, що Куліш влітку двічі оглядав його квартиру (у червні та серпні) і мав повне уявлення про її стан. Куліш підтвердив, що він дійсно двічі робив оглядини квартири і залишився задоволений нею, але це було влітку, коли він не міг уявити собі, що взимку квартира виявилася непридатною для проживання. Завдання: 1. Теоретичне питання: правочини, умови дійсності правочинів. 2. Поясніть на цьому прикладі, які правові наслідки наступають у разі визнання правочину недійсним. 3. Дайте аргументований висновок по справі шляхом складання документів у формі: 1) проекту позовної заяви Куліша до суду; 2) проекту судового рішення 1-ї інстанції та проекту апеляційної скарги. 4. Яка Постанова Пленуму Верховного Суду України має бути застосована в цій ситуації? 5. Знайдіть 5 судових рішень за подібним питанням та проаналізуйте їх.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Балюк Г.І. Екологічне право України: Конспект лекцій у схемах (Загальна і Особлива частини): Навчальний посібник. — К.: Юрінком Інтер, 2006. — 192 с.
2. Екологічне право України: Академічний курс: підручник/ За заг.ред. Ю. С.

Шемшученка. — 2-ге вид. — К: Юридична думка, 2008. — 720 с.

3. Екологічне право України: Підручник/ МОН України, НЮА України ім. Я. Мудрого; за ред. А.П. Гетьмана, М.В.Шульги. — Х.: Право, 2005. — 384 с.

4. Збірник: Законодавство України про довкілля. Т. 1. — Х.: ТОВ «Одісей», 2006. — 672 с.

5. Збірник: Законодавство України про довкілля: Т. 2. / А. П. Гетьман (уклад.), М.В. Шульга (уклад.) — Х. : Одісей, 2006. — 670 с.

6. Природоресурсове право України / за ред. к.ю.н. І. І. Каракаша. — К.: Істина, 2005 р. — 376 с.

7. Цивільне право України. Альбом схем. — Х. : Юрсвіт, 2008. — 352 с.

8. Цивільне право України. Договірні та недоговірні зобов'язання: Підручник / С. С. Бичкова, І. А. Бірюков, В. І. Бобрик та ін. ; За заг. ред. С. С. Бичкової. — К: КНТ, 2006. — 498 с.

9. Цивільне право України. Навч. пос. / за заг. ред. І. А. Бірюкова, Ю. О. Заїки. — К. :Істина, 2004. — 224 с.

10. Цивільне право України: Академічний курс: Підруч. : У двох томах / За заг ред. Я. М. Шевченко. — Т. 1. Загальна частина. — К. : Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2003. — 520 с.

11. Цивільне право України: Академічний курс: Підруч. : У двох томах / За заг ред. Я. М. Шевченко. —Т. 2. Особлива частина. — К. : Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2003. — 408 с.

12. Цивільне право України: Академічний курс: У 2 т. — Т. 1. : Загальна частина. — К. : Ін Юре, 2003. — 520 с.

13. Цивільне право України: Академічний курс: У 2 т. — Т. 2. : Особлива частина. — К. : Ін Юре, 2003. — 408 с.

14. Цивільне право України: Підручник: У 2 т. / За ред. В. І. Борисової, І. В. Спасибо-Фатєєвої, В. Л. Яроцького. — Т. 1. — К. : Ін Юре, 2004. — 480 с.

15. Цивільне право України: Підручник: У 2 т. / За ред. В. І. Борисової, І. В. Спасибо-Фатєєвої, В. Л. Яроцького. — Т. 2. — К. : Ін Юре, 2004. — 552 с.

16. Цивільне право України: Підручник: У 2-х кн. / О. В. Дзера (кер. авт. коя.), Д. В. Боброва, А. С. Довгерт та ін. , За ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнєцової. — 2—е вид. , допов і перероб. — К. : Юрінком Інтер, 2004. — Кн. 1. — 736 с.

17. Цивільне та сімейне право України. — Х. : Одісей, 2004. — 640 с.

18. Цивільний кодекс України: Коментар / За заг. ред. Є. О. Харитоновна, О. М. Калітенко. — Х. : Одісей, 2003. — 586 с.

19. Цивільний кодекс України: Науково-практичний коментар / За ред. розробників проекту Цивільного кодексу України. — К. : Істина. — 928 с.

20. Цивільний кодекс України: Науково-практичний коментар: У 2 ч. / За заг. ред. Я. М. Шевченко. — К. : Ін Юре, 2004. — Ч. 2. — 896 с.

Постанови Пленуму Верховного Суду України :

1. Про право регресу в зв'язку з виплатою державою відшкодування, присудженого особі згідно з рішенням Європейського суду з прав людини: Постанова Верховного Суду України від 14 лютого 2011 року // <http://www.scourt.gov.ua>

2. Про внесення змін та доповнень до постанови Пленуму Верховного Суду України від 16 квітня 2004 року N 7 «Про практику застосування судами земельного законодавства при розгляді цивільних справ»: Постанова Верховного Суду України N 2 від 19. 03. 2010 // www.nau.ua
3. Про внесення змін та доповнень до постанови Пленуму Верховного Суду України від 16 квітня 2004 року N 7 «Про практику застосування судами земельного законодавства при розгляді цивільних справ»: Постанова Верховного Суду України N 2 від 19. 03. 2010 // www.nau.ua
4. Про деякі питання практики розгляду спорів, пов'язаних з обігом векселів: Постанова Верховного Суду України N 5 від 08. 06. 2007 // www.nau.ua
5. Про застосування судами норм законодавства у справах про захист авторського права і суміжних прав : Постанова Верховного Суду України N 5, 04. 06. 2010// www.nau.ua
6. Про застосування судами окремих норм Сімейного кодексу України при розгляді справ щодо батьківства, материнства та стягнення аліментів : Постанова Верховного Суду України N 3 від 15. 05. 2006// www.nau.ua
7. Про практику застосування судами законодавства при розгляді справ про право на шлюб, розірвання шлюбу, визнання його недійсним та поділ спільного майна подружжя : Постанова Верховного Суду України N 11 від 21. 12. 2007// www.nau.ua
8. Про практику застосування судами законодавства при розгляді справ про усиновлення і про позбавлення та поновлення батьківських прав: Постанова Верховного Суду України N 3 від 30. 03. 2007// www.nau.ua
9. Про внесення змін до постанови Пленуму Верховного Суду України від 30 березня 2007 року N 3 «Про практику застосування судами законодавства при розгляді справ про усиновлення і про позбавлення та поновлення батьківських прав»: Постанова Верховного Суду України N 20 від 19. 12. 2008// www.nau.ua
10. Про практику застосування судами цивільного процесуального законодавства при розгляді заяв про забезпечення позову: Постанова Верховного Суду України N 9 від 22. 12. 2006// www.nau.ua
11. Про практику розгляду судами корпоративних спорів: Постанова Верховного Суду України N 13 від 24. 10. 2008// www.nau.ua
12. Про судові рішення у цивільній справі: Постанова Верховного Суду України N 14 від 18. 12. 2009// www.nau.ua
13. Про судову практику в справах про банкрутство: Постанова Верховного Суду України N 15 від 18. 12. 2009// www.nau.ua
14. Про судову практику розгляду цивільних справ про визнання правочинів недійсними : Постанова Верховного Суду України N 9 від 06. 11. 2009 // <http://www.scourt.gov.ua>
15. Про судову практику у справах за позовами про захист права приватної власності : Постанова Верховного Суду України від 22.12.1995 № 20 // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws>
16. Про судову практику у справах про захист гідності та честі фізичної особи, а також ділової репутації фізичної та юридичної особи: Постанова Верховного Суду України N 1 від 27. 02. 2009// <http://www.scourt.gov.ua>
17. Про судову практику у справах про спадкування: Постанова Верховного Суду України N 7 від 30. 05. 2008// <http://www.scourt.gov.ua>

Перелік основних нормативно-правових актів:

1. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: Затв. пост. НБУ від 21. 01. 04р. № 22 // Офіційний вісник України. — 2004. — № 13. — Ст. 908.

2. Інструкція про міжбанківські розрахунки в Україні: Затв. пост. Правління НБУ від 27. 12. 99р. № 621 // Офіційний вісник України. — 2000. — № 5. — Ст. 181.
3. Інструкція про організацію роботи з готівкового обігу установами банків України: Затв. пост. правління НБУ від 19. 02. 01р. № 69 // Офіційний вісник України. — 2001. — № 12. — Ст. 495.
4. Інструкція про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземній валюті: Затв. пост. НБУ від 12. 11. 03р. № 492 // Офіційний вісник України. — 2003. — № 51. — Ст. 2707.
5. Про затвердження Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України: Порядок від 22.02.2012 № 296/5 // <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0282-12/card2#Card>
6. Інструкція про порядок регулювання діяльності банків в Україні. Затв. постановою НБУ від 28. 08. 01р. № 368 // Офіційний вісник України. — 2001. — № 40. — Ст. 1813.
7. Конвенція про права дитини, ратифікована постановою Верховної Ради України 27 лютого 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1991.
8. Конвенція, яка має ціль врегулювання деяких колізій законів про переказні та прості векселі. Женева 07. 07. 1930р. // Вісник ВАС України. — 1999. — № 4. — С. 112.
9. Конвенція, якою запроваджено Уніфікований Закон про переказні векселі та прості векселі. Женева 07. 07. 1930р. // Вісник ВАС України. — 1999. — № 4. — С. 88.
10. Концепція державної політики: Затв. пост. Верховної Ради України від 17 вересня 1999 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1999. — № 47.
11. Міжнародна конвенція з охорони нових сортів рослин від 2 грудня 1961 р. , переглянута у м. Женева 10 листопада 1972 р. , 23 жовтня 1978 р. та 19 березня 1991 р. // <http://search.ligazakon.ua>
12. Мінська конвенція «Про правову допомогу і правовідносини у цивільних, сімейних і кримінальних справах», ратифікована Україною 10 лютого 1994 р. // www.pau.kiev.ua.
13. Основи законодавства України про культуру: Закон України від 14. 02. 1992 р. № 2117—XII // Відомості Верховної Ради України. — 1992. — № 21. — Ст. 294
14. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19. 11. 1992р. № 2801—XII // Відом. Верховної Ради України. — 1993. — № 4. — Ст. 19.
15. Перелік груп підвищеної небезпеки, включаючи пожежовибухонебезпечні об'єкти та об'єкти, господарська діяльність на яких може призвести до аварій екологічного і санітарно-епідеміологічного характеру, за категорією небезпеки. Додаток № 1 до пост. КМУ від 16. 11. 02р. № 7788 // Там же. 2002. — № 47. Ст. 2163.
16. Питання організації виконання Закону України «Про громадянство України»: Указ Президента України від 27. 03. 2001 № 215/2001// Офіційний вісник України від 13. 04. 2001 — 2001 р. , № 13, стор. 19, Ст. 533, код акту 18277/2001
17. Положення про Центр по усиновленню дітей при Міністерстві освіти України, затверджене наказом Міносвіти України від 30. 03. 96 N 98 № 224/1249 // www.pau.kiev.ua.
18. Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні: Затв. пост. Правління НБУ від 19. 02. 01р. № 72 // Офіційний вісник України. — 2001. — № 12. — Ст. 496.
19. Положення про Єдиний реєстр доручень (посвідчених у нотаріальному порядку): Затв. наказом Мінюсту України від 29. 05. 99р. , № 29/5 // Офіційний вісник України. — 1999. — № 24. — Ст. 1128.
20. Положення про загальні збори громадян за місцем проживання: Затв. постановою Верховної Ради України від 17. 12. 1993 № 3748—XII// Відомості Верховної Ради України від 08. 02. 1994 — 1994 р. , № 6, Ст. 30
21. Положення про застосування Закону України «Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянину незаконними діями органів дізнання, досудового слідства,

прокуратури та суду»: Затв. спільним наказом Мін. юстиції України, Генерального прокурора України та Мін. фінансів України від 04. 03. 1996 р. № 6/5, 3, 41 // Бюлетень міністерства юстиції України. – 2000. — № 3. – стор. 177.

22. Положення про моторне (транспортне) бюро: Затв. пост. КМУ від 28 вересня 1996р. № 1175 // Зібрання постанов уряду України. — 1996. — № 18. — Ст. 510.

23. Положення про обов'язкове особисте страхування від нещасних випадків на транспорті: Затв. пост. КМУ від 14 серпня 1996р. № 959 // Зібрання постанов уряду України. 1996. — № 16. — Ст. 451.

24. Положення про порядок відчуження основних фондів, що є у державній власності: Затв. наказом Фонду державного майна України від 30. 07. 1999 р. № 1477// Офіційний вісник України від 10. 09. 1999 — 1999 р. , № 34, стор. 142, код акту 9903/1999

25. Положення про порядок державної реєстрації торгово-промислових палат: Затв. наказом Міністерства юстиції від 08. 06. 1998 р. № 35/5// Офіційний вісник України від 25. 06. 1998 — 1998 р. , № 23, стор. 267, код акту 5478/1998.

26. Положення про порядок емісії платіжних карток і здійснення операцій з їх застосування: Затв. пост. Правління НБУ від 27. 08. 01р. № 367 // Офіційний вісник України. — 2001. — № 47. — Ст. 2105.

27. Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України: Затв. пост. Правління НБУ від 16. 12. 02р. № 508 // Офіційний вісник України. — 2003. — № 10. — Ст. 444.

28. Положення про порядок і умови проведення обов'язкового страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів. Затв. пост. КМУ від 28 вересня 1996р. № 1175. // Зібрання постанов уряду України. — 1996. — № 18. — Ст. 510.

29. Положення про порядок провадження діяльності страховими посередниками: Затв. пост. КМУ від 18 грудня 1996р. № 1523. // Зібрання постанов уряду України. 1996. — № 21. — Ст. 590.

30. Положення про порядок реєстрації випуску акцій відкритих акціонерних товариств і облігацій підприємств, затверджене рішенням ДКЦПФР від 09. 02. 01р. //Офіційний вісник України. — 2001. — № 22.

31. Положення про порядок реєстрації змін до правил фондової біржі щодо запровадження в обіг на фондовій біржі деривативів, затверджених рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 04. 08. 2009. — № 884

32. Порядок ведення обліку дітей, які можуть бути усиновлені, осіб, які бажають усиновити дитину, та здійснення нагляду за дотриманням прав дітей після усиновлення: Затв. пост. Кабінету Міністрів України від 28 березня 1999 р. // www. nau. kiev. ua.

33. Порядок виконання Державним казначейством України рішень суду щодо відшкодування шкоди, завданої громадянину незаконними діями органів дізнання, попереднього (досудового) слідства, прокуратури, а також судів: Наказ Державного казначейства України від 07. 03. 2002 р. № 48 // Офіційний вісник України. – 2003. — № 13. – Ст. 603.

34. Порядок відшкодування шкоди особам, які потерпіли від надзвичайних обставин: затв. Пост. КМУ від 05. 10. 92р. № 562 // ЗП Уряду України. — 1992р. — № 11. — Ст. 267.

35. Порядок заняття торговельною діяльністю і правила торговельного обслуговування населення, затверджені Постановою Кабінету Міністрів України від 08 лютого 1995 р. № 108 // Урядовий кур'єр, 1995, 2, 21. 02. 95 N28.

36. Порядок обслуговування громадян залізничним транспортом, затверджений постановою КМУ від 19. 03. 97р. № 252 // Офіційний вісник України. – 1997. № 12 (книга 1). — Ст. 167.

37. Порядок обчислення розміру фактичних витрат закладу охорони здоров'я на стаціонарне лікування потерпілого від злочинного діяння та зарахування стягнення з винних осіб коштів до відповідного бюджету і їх використання: Затв. Пост. КМУ від 16. 07. 93р. № 545 // ЗП Уряду України. – 1993. — № 12. — Ст. 258.

38. Порядок передачі дітей, які є громадянами України, на усиновлення громадянам України та іноземним громадянам і здійснення контролю за умовами їх проживання у сім'ях усиновителів затв. Постановою КМУ від 20 липня 1996 р. N 775// www. nau. kiev. ua.

39. Порядок стягнення аліментів на дитину (дітей) у разі виїзду одного з батьків для постійного проживання в іноземній державі, з якою не укладений договір про надання правової допомоги: Затв. пост. Кабінету Міністрів України від 19 серпня 2002 р. // www. nau. kiev. ua.

40. Порядок та вимоги щодо здійснення перестраховування у страховика (перестраховика) нерезидента: Затв. пост. КМУ від 04. 02. 2004. — № 124 // Офіційний вісник України. — 2004. — № 5. — Ст. 242.

41. Правила ведення обліку громадян України, які постійно проживають або тимчасово перебувають за кордоном, та дітей — громадян України, які всиновлені іноземцями: Затв. наказом Міністерства закордонних справ України від 29 листопада 1999 р. № 207а. // www. nau. kiev. ua.

42. Правила надання населенню послуг з перевезення міським електротранспортом: Затв. пост. КМУ від 22. 04. 97р. № 386 // Офіційн. вісник України. —1997. —№ 17. — Ст. 66.

43. Правила перевезення пасажирів, багажу, вантажобагажу та пошти залізничним транспортом України, затв. наказом Мін. транспорту України від 28. 07. 98р. № 297. //Офіційн. вісник України. —1998. —№ 40. — Ст. 1506.

44. Правила перевезень вантажів автомобільним транспортом в Україні, затверджені наказом Мін. транспорту України від 14. 10. 97р. № 363 // Офіційн. вісник України. – 1998. — № 8. – Ст. 312.

45. Правила побутового обслуговування населення. Затв. постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження правил побутового обслуговування населення» від 16. 05. 94 р. // Урядовий кур'єр, 1994, 06, 04. 06. 94 N 86.

46. Правила повітряних перевезень вантажів, затверджені наказом Мін. транспорту України від 14. 10. 03р. № 793 // Офіційн. вісник України. – 2003. —№ 46. –Ст. 2407.

47. Правила повітряних перевезень пасажирів і багажу, затверджені наказом Мін. транспорту України від 25. 07. 03р. № 568 // Офіційн. вісник України. – 2003. —№ 36. – Ст. 1958.

48. Правила проведення судово-медичних експертиз (досліджень) у відділеннях судово-медичної імунології бюро судово-медичної експертизи: Затв. наказом Міністерства охорони здоров'я України від 17. 01. 1995р. № 6 // Бюл. законодавства і юридичної практики України. — 2002. — № 7. — С. 275.

49. Правила продажу товарів на замовлення та вдома у покупців, затверджені наказом Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 29 березня 1999 р. № 199

50. Правила реєстрації актів громадянського стану в Україні: Затв. наказом Міністерства юстиції від 18. 10. 2000 р. № 52/5 // Офіційний вісн. України. – 2000. — № 42. – Ст. 1803.

51. Правила рубок головного користування в лісах України: Постанова Кабінету Міністрів України від 27.07.1995 // ЗП України. — 1995. — № 10. — Ст. 255.

52. Про безпечність та якість харчових продуктів: Закон України від 23. 12. 1997 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 19. – Ст. 98.

53. Про благодійництво та благодійні організації: Закон України від 16. 09. 1997 р. № 531/97—ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 46. – Ст. 292.

54. Про вдосконалення ведення медичної документації, яка засвідчує випадки народження і смерті: Затв. наказом Міністерства охорони здоров'я України від 03. 07. 1995р. № 124 // www.nau.kiev.ua.
55. Про виключну (морську) економічну зону України: Закон України від 16.05.1995 р // *Голос України*. — 1995. — 5 червня.
56. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23. 02. 2006 № 3477—IV// *Відомості Верховної Ради України* від 28. 07. 2006 — 2006 р. , № 30, стор. 1114, Ст. 260
57. Про використання штрафних санкцій за порушення норм з регулювання обігу готівки: Указ Президента України від 12. 06. 95р. № 436 в ред. Указу від 11. 05. 99р. № 491 // *Офіційний вісник України*. — 1999. — № 19. — Ст. 817.
58. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом: Закон України від 14. 05. 1992 р. № 2343—XII// *Відомості Верховної Ради України*. — 1992. — № 31. — Ст. 440.
59. Про відповідальність за несвоєчасне виконання грошових зобов'язань: Закон України від 22. 11. 1996 р. № 543/96—ВР // *Відомості Верховної Ради України*. — 1997. — № 5. — Ст. 28.
60. Про відповідальність за шкоду, заподіяну лісу і природним об'єктам рослинного світу: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.09.1993 р. // *ЗП України*. — 1994. — № 3 . — Ст. 53; 1995. — № 7. — Ст. 6
61. Про відповідальність підприємств, їх об'єднань, установ та організацій за правопорушення у сфері містобудування: Закон України від 14. 10. 1994 р. , // *Відомості Верховної Ради України*. — 1994. — № 46. — Ст. 411.
62. Про Генеральну схему планування території України: Закон України від 07.02.2002 // *Відомості Верховної Ради України*, 2002. — № 30. — Ст. 204.
63. Про державне регулювання видобутку, виробництва і використання дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння та контроль за операціями з ними: Закон України від 18.11.1997 // *Офіційний вісник України*, 1997. — № 50 (28.01.98).
64. Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні: Закон України від 30. 10. 1996 № 448/96—ВР // *Відомості Верховної Ради України* від 17. 12. 1996 — 1996 р. — № 51, Ст. 292
65. Про державний контроль за використанням та охороною земель: Закон України від 19 червня 2003 // *Урядовий кур'єр*, 2003, 07, 23.07.2003 N 134.
66. Про державну реєстрацію авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір: Постанова Кабінету Міністрів України від 27. 12. 2001 № 1756 // *Урядовий кур'єр* від 13. 03. 2002 — № 48
67. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Закон України від 01. 07. 2004 № 1952—IV// *Відомості Верховної Ради України* від 17. 12. 2004 — 2004 р. — № 51, Ст. 553
68. Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців: Закон України від 15. 05. 2003 р. // *Відомості Верховної Ради України*. — 2003. — № 31—32. — Ст. 263.
69. Про довірчі товариства: Декрет Кабінету Міністрів України від 17. 03. 1993 № 23—93// *Відомості Верховної Ради України* від 11. 05. 1993 — 1993 р. , № 19, Ст. 207
70. Про додаткові заходи щодо захисту прав та законних інтересів дитини: Указ Президента України від 04.05.2007 № 376/2007 (376/2007) // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/376/2007>
71. Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні : Закон України від 16 листопада 1992 р. № 2782—XII // *Відомості Верховної Ради України*. — 1993. — № 1. — Ст. 1.

72. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22. 05. 2003 № 851—IV// Відомості Верховної Ради України від 05. 09. 2003 — 2003 р. , № 36, Ст. 275

73. Про забезпечення вимог кредиторів та реєстрацію обтяжень: Закон України від 18. 11. 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2004. — № 11. — Ст. 140

74. Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування : Закон України від 13.01.2005 № 2342-IV (2342-15) // <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2342-15>

75. Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення: Закон України від 24. 02. 1994 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1994. — № 27. — Ст. 218.

76. Про Загальнодержавну програму формування національної екологічної мережі України на 2000 — 2015 роки: Закон України від 21.09.2000 р. // Відомості Верховної Ради України, 2000. — № 47. — Ст. 405.

77. Про запровадження номерних знаків транспортних засобів, що виготовляються за індивідуальними замовленнями їх власників: постанова КМУ від

78. Про засади запобігання та протидії корупції: Закон України від 05. 10. 1995 р. № 356/95—ВР// Відомості Верховної Ради України. — 1995. — № 34. — Ст. 266.

79. Про заставу: Закон України // Відомості Верховної Ради України, 1992, N 47 (24. 11. 92), ст. 642.

80. Про затвердження Інструкції з визначення критеріїв перинатального періоду, живонародженості та мертвнонародженості, Порядку реєстрації живонароджених і мертвнонароджених : Затв. наказом Міністерства охорони здоров'я України від 29.03.2006 № 179 // <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show>

81. Про затвердження Інструкції про порядок видачі ліцензій на добування мисливських тварин та порядок здійснення полювання на цих тварин: Наказ Державного комітету лісового господарства України від 27 грудня 2000 року № 153 // Офіційний вісник України, 2001. — № 11 (30.03.2001). — Ст. 479.

82. Про затвердження Інструкції про порядок проведення робіт з відтворення водних живих ресурсів: Наказ Міністерства аграрної політики України від 8 червня 2004 року № 215 // Офіційний вісник України, 2004. — № 38 (08.10.2004). — Ст. 2528.

83. Про затвердження Ліцензійних умов провадження страхової діяльності: Розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 28. 08. 2003 № 40 // Офіційний вісник України. — 2003. — № 38. Ст. 2047.

84. Про затвердження мінімальних ставок винагороди (роялті) за використання об'єктів авторського права і суміжних прав: Постанова Кабінету Міністрів України від 18. 01. 2003 № 72// Офіційний вісник України від 07. 02. 2003 — 2003 р. , № 4, стор. 298, Ст. 129, код акту 24215/2003.

85. Про затвердження окремих розділів Правил перевезення вантажів: Затв. наказами Мін. транспорту України від 21. 11. 00р. № 644; від 20. 08. 01р. № 542; від 28. 05. 02р. № 334; від 09. 12. 02р. № 873; від 18. 04. 03р. № 299 // Офіційн. вісник України. —2000. —№ 48. — Ст. 2108. ; Офіційн. вісник України. —2001. —№ 37. — Ст. 1721; Офіційн. вісник України. —2002. — № 28. — Ст. 1345; Офіційн. вісник України. — 2003. —№ 3. —Ст. 88; Офіційн. вісник України. —2003. —№ 29. —Ст. 1495.

86. Про затвердження Переліку річок та водойм, що віднесені до водних об'єктів місцевого значення: Наказ Державного комітету України по водному господарству від 03.06.1997 // Офіційний Вісник України, 1998. — № 2 (29.01.1998). — Ст. 60.

87. Про затвердження Положення про Державний департамент інтелектуальної власності: Постанова КМУ від 20 червня 2000 р. № 997 // Офіційний вісник України. — 2000. — № 25. — Ст. 1060.

88. Про затвердження Положення про дитячий будинок сімейного типу: Постанова, Положення від 26.04.2002 № 564 (564-2002-п) // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/564-2002-%D0%BF>

89. Про затвердження Положення про дитячі будинки і загальноосвітні школи-інтернати для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування Наказ, Положення МОНмолодьспорт України, Мінсоцполітики України від 10.09.2012 № 995/557 (z1629-12) // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1629-12>

90. Про затвердження Положення про Єдиний реєстр одержувачів контрольних марок: Постанова КМУ від 13 жовтня 2000 р. // Інтелектуальна власність – 2001. – № 4.

91. Про затвердження Положення про прийомну сім'ю: Постанова, Положення від 26.04.2002 № 565 (565-2002-п) // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/565-2002-%D0%BF>

92. Про затвердження Порядку державного обліку родовищ, запасів і проявів корисних копалин: Постанова Кабінету Міністрів України від 31 січня 1995 р. № 75 // Зібрання постанов Уряду України, 1995. — № 4. — Ст. 99.

93. Про затвердження Порядку здійснення любительського і спортивного рибальства: Постанова Кабінету Міністрів України від 18 липня 1998 // Офіційний вісник України, 1998. — № 29 (06.08.98). — Ст. 1099.

94. Про затвердження Порядку обліку місць масового відпочинку населення на водних об'єктах: Постанова Кабінету Міністрів України від 06.03.2002 // Офіційний Вісник України, 2002. — № 11 (29.03.2002). — ст. 508.

95. Про затвердження Порядку проведення у 2006 році аукціонів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами: Постанова Кабінету Міністрів України від 20.02.2006 // Офіційний вісник України, 2006. — № 8 (07.03.2006).

96. Про затвердження Правил опіки та піклування: Наказ, Правила Держкомсім'ямолодь України, Міносвіти, МОЗ України, Мінпраці України від 26.05.1999 № 34/166/131/88 № 387/3680 (z0387-99) // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0387-99>

97. Про затвердження розміру, порядку та умов виплати винагороди (роялті) за комерційне використання опублікованих з комерційною метою фонограм, відеограм та порядок їх виплати, їх примірників та зафіксованих у них виконань: Постанова КМУ від 18 січня 2003 р. , № 71 // Урядовий кур'єр від 02. 07. 2003 № 24.

98. Про затвердження Санітарних правил в лісах України: Постанова, Правила Кабінету Міністрів України від 27.07.1995 № 555 // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws>

99. Про затвердження Санітарних правил в лісах України: Наказ, Правила, План, Форма типового документа, Повідомлення, Картка від 21.03.2012 р. // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws>

100. Про затвердження такс нарахування розміру стягнення за збитки, заподіяні незаконним добуванням або знищенням диких звірів і птахів (крім видів, занесених до Червоної книги України), їх жител, біотехнічних споруд: Наказ Міністерства лісового господарства України, Міністерства охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України від 12 березня 1996 року № 24/32.

101. Про затвердження типових положень про будинки-інтернати (пансіонати) для громадян похилого віку, інвалідів та дітей: Наказ, Положення Мінпраці України від 29.12.2001 № 549 (z0066-02) // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0066-02>

102. Про затвердження Типового договору оренди землі: Постанова Кабінету Міністрів України від 3 березня 2004 // Офіційний вісник України, 2004, N 9 (19.03.2004), ст. 527..

103. Про затвердження Типового договору про розроблення проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки: Постанова Кабінету Міністрів України від 4 березня 2004 р. // Офіційний вісник України, 2004, N 10 (26.03.2004), ст. 596.

104. Про затвердження Типового положення про центр соціально-психологічної реабілітації дітей Постанова, Положення від 28.01.2004 № 87 (87-2004-п)// <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/87-2004-%D0%BF>

105. Про затвердження форми акту про дитину, покинуту в пологовому будинку, іншому закладі охорони здоров'я або яку відмовились забрати батьки чи інші родичі, про підкинуту чи знайдену дитину та Інструкції про порядок його заповнення: Наказ, Форма типового документа, Інструкція МОЗ України, МВС України від 17.03.2004 № 142/275 (z0401-04) // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0401-04>

106. Про захист від недобросовісної конкуренції: Закон України від 07. 06. 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 36. – Ст. 164.

107. Про захист конституційних прав громадян на землю: Закон України від 20 січня 2005 // Урядовий кур'єр, 2005, 01, 27.01.2005 N 15.

108. Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди: Закон України від 15. 03. 2001 № 2299—III// Відомості Верховної Ради України від 25. 05. 2001 — 2001 р. , № 21, Ст. 103

109. Про інформацію: Закон України від 2 жовтня 1992 р. № 2657—XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 48. – Ст. 650.

110. Про іпотечне кредитування, операції з консолідованим боргом та іпотечні сертифікати: Закон України від 19. 06. 03р. // Офіційний вісник України. — 2003. — № 30. — Ст. 1526.

111. Про ліцензування певних видів господарської діяльності: Закон України від 01. 06. 2000 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 36. – Ст. 299.

112. Про міжнародні договори України: Закон України від 29 червня 2004 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2004. — № 50.

113. Про науково-технічну інформацію: Закон України від 25 червня 1993 р. № 3322—XII // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 33. – Ст. 345.

114. Про наукову і науково-технічну експертизу: Закон України від 10 лютого 1995 р. № 51/95—ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 9. – Ст. 56.

115. Про Національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів: Закон України від 10. 12. 1997 р. , // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 15. – Ст. 67.

116. Про Національну програму інформатизації: Закон України від 4 лютого 1998 р. № 74/98—ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 27—28. – Ст. 181.

117. Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів: Закон України від 01. 07. 2004 № 1961—IV// Відомості Верховної Ради України від 07. 01. 2005 — 2005 р. , № 1, стор. 3, Ст. 1

118. Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей: Закон України від 24.01.1995 № 20/95-ВР (20/95-вр) // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/20/95-%D0%B2%D1%80>

119. Про органи реєстрації актів громадянського стану: ЗУ // Відомості Верховної Ради України, 1994, N 14 (05. 04. 94), ст. 78.

120. Про оренду державного і комунального майна: Закон України від 10. 04. 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 30. – Ст. 416.

121. Про особливості приватизації об'єктів незавершеного будівництва: Закон України від 14. 09. 2000 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 45. – Ст. 375.

122. Про охорону дитинства: Закон України від 26 квітня 2001р. // www.nau.kiev.ua.

123. Про охорону земель: Закон України від 19 червня 2003 //Урядовий кур'єр 2003, 08, 06.08.2003 N 144.

124. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25.07.1991 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1991. — № 41. — Ст. 546.

125. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25.06.1991 // Відомості Верховної Ради України, 1991. — № 41 (08.10.91). — Ст. 546.
126. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі: Закон України від 15. 12. 1993 № 3687—XII// Відомості Верховної Ради України. — 2001. — № 8. — Ст. 37.
127. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг: Закон України від 15 грудня 1993 р. № 3688—XII// Відомості Верховної Ради України. — 1994. — № 7. — Ст. 36.
128. Про охорону прав на промислові зразки: Закон України від 15 грудня 1993. — № 3688—XII// Відомості Верховної Ради України. — 1994. — № 7. — Ст. 34.
129. Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем: Закон України від 5 листопада 1997 р. № 621/97—ВР // Відомості Верховної Ради України. — 1998. — № 8. — Ст. 28.
130. Про патентування деяких видів підприємницької діяльності: Закон України від 23. 03. 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1996. — № 20. — Ст. 82.
131. Про першочергові заходи щодо захисту прав дітей: Указ Президента України від 11.07.2005 (1086/2005) // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1086/2005>
132. Про платіжні системи та переказ грошей в Україні: Закон України від 05. 04. 2001 р. № 2346—III // Відомості Верховної Ради України. — 2001. — № 29. — Ст. 137.
133. Про племінну справу в тваринництві: Закон України: Закон України від 15. 12. 1993 № 3691—XII// Відомості Верховної Ради України. — 1994. — № 2. — Ст. 7.
134. Про поводження з радіоактивними відходами: Закон України від 30.06.1995 // Відомості Верховної Ради України, 1995, N 27 (04.07.95), ст. 198
135. Про попередження насильства в сім'ї: Закон України від 15 листопада 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2001. — № 10.
136. Про порядок ведення державного кадастру тваринного світу: Постанова Кабінету Міністрів України від 15 листопада 1994 // Зібрання постанов Уряду України, 1995. — № 1. — Ст. 27.
137. Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянину незаконними діями органів дізнання, досудового слідства, прокуратури і суду : Закон України від 01.12.1994 № 266/94-ВР// Відомості Верховної Ради України, 19. 95, N1 (03. 01. 95).
138. Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті: Закон України від 23. 09. 1994 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1994. — № 40. — Ст. 364.
139. Про право власності на окремі види майна: Постанова Верховної Ради України від 17. 06. 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1992. — № 35. — Ст. 517.
140. Про правовий режим майна, що забезпечує діяльність Верховної Ради України: Закон України від 13. 12. 1996 р. № 594/96—ВР// Відомості Верховної Ради України. — 1997. — № 19. — Ст. 140.
141. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 04. 02. 1994 № 3929—XII// Відомості Верховної Ради України від 07. 06. 1994 — 1994 р. , № 23, Ст. 161
142. Про практику розгляду судами справ про відповідальність за порушення законодавства про охорону природи: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 26.01.1990 р. (із змінами від 04.06.1993 р.).
143. Про практику розгляду судами справ про спадкування: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 30. 05. 2008 р. № 7 // Вісник Верховного Суду від 06. 2008. — № 6. — Стор. 17.
144. Про приватизацію державного житлового фонду: Закон України від 19. 06. 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1992. — № 36. — Ст. 524.
145. Про приватизацію невеликих державних підприємств (малу приватизацію): Закон України від 06. 03. 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1996. — № 24. — Ст. 350.
146. Про приєднання України до Міжнародної конвенції по охороні нових сортів

рослин: Закон України від 2 червня 1995 р. № 209/95—ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 22. – Ст. 168.

147. Про проведення експерименту з утворення прийомних сімей у деяких регіонах України: Постанова Кабінету Міністрів України від 15.09.1999 № 1713 (1713-99-ц) // <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1713-99-%D0%BF>

148. Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності: Закон України від 15.09.1999 № 1045—XIV// Відомості Верховної Ради України від 12. 11. 1999 — 1999 р. , № 45, Ст. 397

149. Про ратифікацію Договору про закони щодо товарних знаків : Закон України від 13 жовтня 1995 р. № 380/95—ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 37. – Ст. 281.

150. Про ратифікацію Угоди про заходи щодо попередження та припинення використання неправдивих товарних знаків та географічних зазначень Закон України: від 21 вересня 2000 року № 1971—III// Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 45. – Ст. 379.

151. Про рекламу: Закон України від 3 липня 1996 р. № 270/96 // Відомості Верховної

152. Про рибу, інші водні живі ресурси та харчову продукцію з них: Закон України від 06.02.2003 // Відомості Верховної Ради України, 2003. — № 15 (11.04.2003). — Ст. 107.

153. Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних: Закон України від 23. 03. 2000 р. № 1587—III // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 24. – Ст. 183.

154. Про систему валютного регулювання і валютного контролю: Декрет Кабінету Міністрів України від 19. 02. 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 17. – Ст. 184.

155. Про телебачення і радіомовлення: Закон України від 21 грудня 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 10. – Ст. 43.

156. Про топографо-геодезичну і картографічну діяльність: Закон України від 23 грудня 1998 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 5—6. – Ст. 46.

157. Про трансплантацію органів та інших анатомічних матеріалів людини: Закон України від 16. 07. 1999 № 1007—XIV// Відомості Верховної Ради України від 15. 10. 1999 — 1999 р. , № 41, Ст. 377

158. Про транспортно-експедиторську діяльність: Закон України від 01. 07. 04 р. // Юр. вісник України. – 2004. —№ 33.

159. Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини: Закон України від 23. 12. 1997 № 776/97—ВР// Відомості Верховної Ради України від 13. 05. 1998 — 1998 р. , № 20, Ст. 99

160. Про управління державним майном, яке не увійшло до статутних фондів господарських товариств у процесі приватизації, але перебуває на їх балансі: Затв. наказом Фонду державного майна України та Міністерства економіки України від 19. 05. 1999 р.// Офіційний вісник України від 16. 07. 1999. – 1999. – № 26. – Стор. 108.

161. Про управління майном підприємств, установ та організацій, що є у загальнодержавній власності: Постанова Верховної Ради України від 14. 02. 1992 р. , ост ред. 25. 02. 1993 № 2116—XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992 р. – № 20. – Ст. 274

162. Про управління майном, що є у загальнодержавній власності, в будівництві та промисловості будівельних матеріалів: Декрет Кабінету Міністрів України від 19. 02. 1993 № 19—93/ Відомості Верховної Ради України від 27. 04. 1993 — 1993 р. , № 17, Ст. 188

163. Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону: Закон України від 22. 06. 2000 р. // Відомості ВР України. – 2000. — № 40. – Ст. 338.

164. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12. 07. 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 1. – Ст. 1.
165. Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю: Закон України від 19. 06. 03р. // Офіційний вісник України. — 2003. — № 30. — Ст. 1525.
166. Про цивільно-правову відповідальність за ядерну шкоду та її фінансове забезпечення: Закон України від 13. 12. 2001 р. // Там же. – 2002. — № 2. – Ст. 46.
167. Про Червону книгу України: Постанова Верховної Ради України від 26.10.1992 р.// Відом. Верхов. Ради України. — 1992. — № 52. — Ст.686.
168. Такси для обчислення розміру шкоди, заподіяної порушенням законодавства про природно-заповідний фонд України: Постанова Кабінету Міністрів України від 03.04.1995 р. // ЗП України. — 1995. — № 7. — Ст. 163.
169. Такси на деревину лісових порід, що відпускаються на пні і на живицю: Постанова Кабінету Міністрів України від 20.02.1995 р. // ЗП України. — 1995. — № 5. — Ст. 127.
170. Тимчасова методика оцінки збитків від наслідків надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру: Затв. Пост. КМУ від 15. 02. 02р. № 175 // Там же. – 2002. — № 8. – Ст. 356.
171. Тимчасове положення про місячне планування та організацію перевезень експортних, імпорتنих та транспортних вантажів залізничним, морським та річковим транспортом, затверджене пост. КМУ від 17. 05. 93 р. № 357 //ЗПУ України. —1993. — № 10. — Ст. 217.
172. Уніфіковані правила по інкасо в редакції 1978р. , публікація Міжнародної торгової палати № 322 // Урядовий кур'єр. — 05. 11. 1994.
173. Уніфіковані правила та звичаї для документарних акредитивів в редакції 1993р. , публікація Міжнародної торгової палати № 500 // Урядовий кур'єр. — 05. 11. 1994.
174. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року N 435—IV// Відомості Верховної Ради України від 03. 10. 2003. – № 40. – Ст. 356.
175. Конституція України // Відомості Верховної Ради України, 1996, № 30 (23.07.96), ст. 141.
176. Цивільний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. - 2003. - № 40-. 44. - Ст. 356.
177. Господарський кодекс України // Відомості Верховної Ради України, 2003, N21-22 (30.05.2003), ст. 144.
178. Сімейний кодекс України // Відомості Верховної Ради України, 2002, N 21-22 (31.05.2002), ст. 135.
179. Жилищное законодательство / Сборник нормативных актов. - К.: Юрінком Інтер, 1998.
180. Житловий кодекс України // Відомості Верховної Ради УРСР, 1983, додаток до N28, ст. 573.
181. Земельний кодекс України // Відомості Верховної Ради України, 2002, N 3-4 (25.01.2002), ст. 27.
182. Закон України «Про нотаріат» // Відомості Верховної Ради України, 1993, N 39 (28.09.93), ст. 383
183. Закон України «Про приватизацію державного житлового фонду» // Відомості Верховної Ради України, 1992, № 36 (08.09.92), ст. 524
184. Закон України «Про приватизаційні напери» II Відомості Верховної Ради України, 1992, N24(16.06.92), ст. 352.
185. Закон України «Про банки та банківську діяльність» // Відомості Верховної Ради України, 2001, N 5-6 (09.02.2001), ст. 30.

186. Закон України «Про захист прав споживачів» // Відомості Верховної Ради УРСР, 1991, N30 (23.07.91), ст. 379.
187. Закон України «Про заставу» // Відомості Верховної Ради України, 1992, N 47 (24.11.92), ст. 642.
188. Правила бронювання житлових приміщень в УРСР. Затв. постановою Ради Міністрів УРСР від 9 вересня 1985 р. // ЗП УРСР. - 1985. - №9. - Ст.741.
189. Правила обліку громадян, які потребують покращення житлових умов і надання їм житлових приміщень в Україні. Затв. постановою Ради Міністрів УРСР від 5 червня 1985р.//ЗП УРСР.-1985.-№6.-Ст.46.
190. Зразкове положення про гуртожитки. Затв. постановою Ради Міністрів УРСР від 3 червня 1986 р. // ЗП УРСР. - 1986. - №6. - Ст.30.
191. Перелік хронічних захворювань, при яких особи, що страждають цими захворюваннями, не можуть проживати в комунальній квартирі або в одній кімнаті з членами своєї сім'ї. Затв. наказом Міністерства охорони здоров'я УРСР від 8 лютого 1986 р. № 52 // Жилищное законодательство: Сборник нормат. актов. - К., 1991. -С. 134-136.
192. Постанова Пленуму Верховного Суду УРСР «Про практику застосування судами законодавства про житлово-будівельні кооперативи» від 18 вересня 1987 р. (із змінами від 25 грудня 1992) // Жилищное законодательство: Сборник нормат. актов. -К., 1991.-С.139.
193. Постанова Пленуму Верховного Суду УРСР «Про деякі питання, що виникли в практиці застосування Житлового кодексу України» від 12 квітня 1985 р. №2 (із змінами та доп. від 10 березня 1989 р. і 25 грудня 1992 р.) // Жилищное законодательство: Сборник нормат. актов. - К., 1991. - С.137.
194. Правила обміну житлових приміщень в УРСР. Затв. постановою Ради Міністрів УРСР від 31 січня 1986 р. № 31 // Жилищное законодательство: Сборник нормат. актов.-К., 1991.-С. 148-159.
195. Про порядок працевлаштування випускників вищих навчальних закладів, підготовка яких здійснювалась за державним замовленням: Постанова Кабінету Міністрів України від 22.08.1996 р.// - 1996.
196. Концепція розвитку жилищно-комунального господарства України. Одобрена постановленням Кабінету Міністрів України от 27 февраля 1995 г. №150.
197. Концепція державної жилищної політики. Одобрена Постановленням Верховного Совета Украины от 30 июня 1995 г. № 2S4/95-BC.
198. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07. 12. 1984 № 8073—X // Відомості Верховної Ради УРСР від 18. 12. 1984 — 1984 р. , № 51, стор. 1122.
199. Про природно-заповідний фонд України: Закон України від 16.06.1992 // Відомості Верховної Ради України, 1992. — № 34. — Ст. 502.
200. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11. 01. 2001 р. № 2210—III// Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 12. – Ст. 64.
201. Загальна декларація прав людини від 10. 12. 1948 р. № 995—015 // Офіційний вісник України від 15. 12. 2008. – № 93. — Ст. 3103.
202. Кодекс про шлюб та сім'ю України від 20. 06. 1969 р. // Відом. Верховної Ради УРСР. — 1969. — № 26. — Ст. 204.
203. Житловий кодекс Української РСР від 30. 06. 1983 № 5464—X // Відомості Верховної Ради УРСР, 1983, додаток до N 28, ст. 573.
204. Про міліцію: Закон України від 20. 12. 90р. // Зібрання законодавства України (серія 3). – 2000. — № 1. – Ст. 8.
205. Про захист прав споживачів: Закон України від 12. 05. 1991 р. в ред. від 15. 12. 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 1. – Ст. 1.
206. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18. 09. 1991 № 1560—XII// Відомості Верховної Ради України від 19. 11. 1991 — 1991 р. , № 47, Ст. 646

207. Про господарські товариства: Закон України від 19. 09. 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 49. – Ст. 682.
208. Про приватизацію державного майна: Закон України від 04. 03. 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 24. – Ст. 348.
209. Про приватизаційні папери: Закон України від 06. 03. 1992 № 2173—XII// Відомості Верховної Ради України від 16. 06. 1992 — 1992 р. , № 24, Ст. 352
210. Про споживчу кооперацію : Закон України від 10. 04. 1992 № 2265—XII// Відомості Верховної Ради України від 28. 07. 1992 — 1992 р. , № 30, Ст. 414
211. Про об'єднання громадян: Закон України від 16. 06. 1992 р. // Відомості Верховної Ради України – 1992. – № 34. – Ст. 504.
212. Про ветеринарну медицину: Закон України від 25. 06. 1992 № 2498—XII// Відомості Верховної Ради України від 08. 09. 1992 — 1992 р. , № 36, Ст. 531
213. Про плату за землю: Закон України від 03. 07. 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 38. – Ст. 560.
214. Про природно-заповідний фонд: Закон України від 16.07.1992 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1992. — №34. — Ст. 502.
215. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1992. — № 48. — Ст. 650.
216. Про охорону атмосферного повітря: Закон України від 16.10.1992 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1992. — № 50.— Ст. 678.
217. Про тваринний світ: Закон України від 03.03.1993 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1993. — № 18.
218. Про тваринний світ: Закон України від 03.03.1993 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1993. — № 18. — Ст.181.
219. Статут залізниць України: Затв. Пост. КМУ від 06. 04. 93р. № 457 // Офіційний вісник України. — 1998. — № 14. — Ст. 548; Урядовий кур'єр. – 1998. – 25 червня.
220. Про охорону прав на сорти рослин: Закон України від 21. 04. 1993 № 3116—XII// Відомості Верховної Ради України від 25. 05. 1993 — 1993 р. , № 21, Ст. 218
221. Про нотаріат: Закон України від 02. 09. 1993 р. // Відомості Верховної Ради України – 1993. – № 39. – Ст. 383.
222. Лісовий кодекс України від 21.01.1994 № 3852-XII// Відомості Верховної Ради України, — 1994. — N 17, ст. 99
223. Про державну таємницю: Закон України від 21. 01. 1994 № 3855—XII// Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 16. – Ст. 93.
224. Кодекс України про надра від 27.07.1994 № 132/94-ВР// Відомості Верховної Ради України, — 1994. — N 36, ст. 340.
225. Про транспорт: Закон України від 10. 11. 94 р. // Відомості ВР України. — 1994. — № 51. — Ст. 446; Голос України. – 1995. – 11 січня.
226. Про екологічну експертизу: Закон України від 09.02.1995 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1995. — № 8. — Ст. 54.
227. Кодекс торговельного мореплавства від 23. 05. 1995 № 176/95—ВР// Відомості Верховної Ради України від 21. 11. 1995 — 1995 р. , № 47, Ст. 349
228. Водний кодекс України від 06.06.1995 № 213/95-ВР// Відомості Верховної Ради України, — 1995. — N 24, ст. 189.
229. Про страхування: Закон України від 07. 03. 1996 р. № 85/96—ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 18. – Ст. 78.
230. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР (254к/96-вр)// <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/>
231. Про залізничний транспорт: Закон України від 04. 07. 96р. //Відомості ВР України. — 1996. — № 40. — Ст. 183.

232. Про державний матеріальний резерв: Закон України від 24. 01. 1997 № 51/97—ВР// Відомості Верховної Ради України від 10. 04. 1997 — 1997 р. — № 13, Ст. 112
233. Про кінематографію: Закон України від 13 січня 1998 р. № 9/98—ВР // Відомості Верховної Ради України. — 1998. — № 22. — Ст. 114.
234. Про рослинний світ: Закон України від 09.04.1999 // Урядовий кур'єр. — 1999. — 13 травня.
235. Про виконавче провадження: Закон України від 21. 04. 99 р. // Офіційний вісник України. — 1999. — № 19. — Ст. 813.
236. Про Національний банк України: Закон України від 20. 05. 1999 № 679—XIV// Відомості Верховної Ради України від 23. 07. 1999 — 1999 р. , № 29, Ст. 238
237. Про концесії : Закон України від 16. 07. 1999 № 997—XIV// Відомості Верховної Ради України від 15. 10. 1999 — 1999 р. , № 41, Ст. 372
238. Про концесії: Закон України від 16.07.1999 // Відомості Верховної Ради України, 1999. — № 41 (15.10.99). — Ст. 372.
239. Про угоди про розподіл продукції: Закон України від 14.09.1999 // Офіційний вісник України, 1999, N 40 (22.10.99), ст. 1980
240. Про охорону культурної спадщини: Закон України від 08. 06. 2000 р. № 1805—III// Відомості Верховної Ради України. — 2000. — № 39. — Ст. 333.
241. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07. 12. 2000 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2001. — № 5—6. — Ст. 30.
242. Про громадянство України: Закон України від 18. 01. 2001 № 2235—III// Відомості Верховної Ради України від 30. 03. 2001 — 2001 р. , № 13, Ст. 65
243. Про об'єкти підвищеної небезпеки: Закон України від 18. 01. 01р. // Офіційний вісник України. — 2001. — № 7. — Ст. 268.
244. Про автомобільний транспорт: Закон України від 05. 04. 2001 р. // Відомості ВР України. — 2001. — № 22. — Ст. 105; Офіційний вісник України. — 2001. — № 17. — Ст. 719.
245. Про обіг векселів в Україні: Закон України від 05. 04. 01р. // Офіційний вісник України. — 2001. — № 17. — Ст. 731.
246. Про охорону дитинства: Закон України від 26.04.2001 № 2402-III (2402-14) // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2402-14>
247. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21. 05. 1997 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1997. — № 24. — Ст. 170.
248. Про організації роботодавців: Закон України від 24. 05. 2001 № 2436—III, редакція від 24. 05. 2001 // Відомості Верховної Ради України від 10. 08. 2001 — 2001 р. , № 32, Ст. 171
249. Про нафту і газ: Закон України від 12.07.2001 // Офіційний вісник України, 2001. — № 33 (31.08.2001). — Ст. 1524.
250. Правила дорожнього руху: затверджено Пост. КМУ від 10. 10. 01р. № 1306 // Офіційний вісник України. — 2001. — № 41. — Ст. 1852.
251. Земельний кодекс України від 25. 10. 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2002. — № 3—4. — Ст. 27.
252. Про державну геологічну службу України: Закон України від 04.11.1999 // Відомості Верховної Ради України, 1999. — № 51 (24.12.99). — Ст. 456.
253. Про кредитні спілки: Закон України від 20. 12. 2001 № 2908—III// Відомості Верховної Ради України від 12. 04. 2002 — 2002 р. , № 15, Ст. 101
254. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 № 2947-III (2947-14) // <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2947-14>
255. Про Червону книгу України: Закон України від 07.02.2002 // Відомості Верховної Ради України, 2002. — № 30. — Ст. 201.

256. Про органи самоорганізації населення: Закон України від 11. 07. 2001 № 2625—III, редакція від 11. 07. 2001 // Відомості Верховної Ради України від 30. 11. 2001 — 2001 р. , № 48, Ст. 254
257. Господарський кодекс України від 16. 01. 2003 р. № 436—IV// Відомості Верховної Ради України. — 2003. — № 18. — Ст. 144.
258. Про охорону земель: Закон України від 19.03.2003 р. // Голос України, №183. — С. 2—3.
259. Про електронний цифровий підпис: Закон України від 22. 05. 2003 № 852—IV// Відомості Верховної Ради України від 05. 09. 2003 — 2003 р. , № 36, Ст. 276
260. Про іпотеку: Закон України від 05. 06. 2003 № 898—IV// Урядовий кур'єр від 01. 10. 2003 — № 183
261. Про фермерське господарство: Закон України від 19. 06. 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2003. — № 45. — Ст. 363.
262. Про кооперацію: Закон України від 10. 07. 2003 № 1087—IV// Відомості Верховної Ради України від 30. 01. 2004 — 2004 р. , № 5, Ст. 35
263. Цивільно-процесуальний кодекс України від 18. 03. 2004 № 1618—IV// Відомості Верховної Ради України від 08. 10. 2004 — 2004 р. , № 40, / 40—42 /, стор. 1530, Ст. 492.
264. Про цінні папери і фондовий ринок: Закон України від 23. 02. 2006 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2006. — № 31. — Ст. 268.
265. Про акціонерні товариства: Закон України від 17. 09. 2008 р. N 514—VI// Відомості Верховної Ради України від 19. 12. 2008 — 2008 р. , № 50, (№ № № 50—51), стор. 2432, Ст. 384
266. Про питну воду та питне водопостачання: Закон України від 10.01. 2002 // Офіційний Вісник України, 2002. — № 6 (22.02.2002). — ст. 223.
267. Про промислово-фінансові групи в Україні: Закон України від 21. 11. 1995 № 437/95—ВР// Відомості Верховної Ради України від 04. 06. 1996 — 1996 р. , № 23, Ст. 88
268. Про мисливське господарство та полювання. Закон України від 22.02.2000 // Голос України . — 2000. — 28 березня.
269. Про захист прав і основних свобод людини: Конвенція (Рим, 04. 11. 1950 р.), дата ратифікації — 17. 07. 97 р. , статус Конвенції станом на 25 березня 2002 року. // <http://search.ligazakon.ua>
270. Про видобування і переробку уранових руд: Закон України від 19.11.1997 // Офіційний вісник України, 1997. — № 51 (29.01.98).
271. Про сільськогосподарську кооперацію: Закон України від 17. 07. 1997 № 469/97—ВР// Відомості Верховної Ради України від 03. 10. 1997 — 1997 р. , № 39, Ст. 261
272. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 23. 12. 1993 № 3792—XII// Відомості Верховної Ради України. — 1994. — № 13. — Ст. 64.
273. Про особисте селянське господарство: Закон України від 15. 05. 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2003. — № 29. — Ст. 232.
274. Про податок з доходів фізичних осіб: Закон України від 22. 05. 2003 № 889—IV// Відомості Верховної Ради України від 12. 09. 2003 — 2003 р. , № 37, Ст. 308

Додаткова література:

1. Аврамова О. Жильє: товар с особым характером / Предпринимательство, хозяйство и право.-2000.-№7.-С.29-30.

2. Аврамова О. Соотношение частного и публичного права в жилищном праве//Підприємництво, господарство і право .-2001.-№7.-С. 48-49.
3. Алпатов А. А. Переоформление прав на землю: Практическое пособие / Алпатов А. А. , Федоткин Д. В. — М. : АКДИ «Экономика и жизнь», 2005.
4. Андрейцев В. І. Земельний кодекс України: Науково-практичний коментар / Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України; Київський ун-т права/ Андрейцев В. І. Балюк Г. І. , Гетьман А. П. , Гринько С. В. , Гуревський В. К. / Заг ред. В. І. Семчика. — К. : Ін Юре, 2003.
5. Аренда жилых и нежилых помещений: Сб. норматив, док.: С изм. и доп. по состоянию на 1 нояб. 2002 г./ Сост. Голобородько К.Н.-Х.: Конус,2002.-176 с.
6. Бандурка І.В. Правові наслідки приватизації житла в Україні. // Слобожанщина.-1998.-7.-С.201-204.
7. Бандурка І.В. Цивільно-правові основи приватизації житла в Україні: Автореферат. ... канд.юрид.наук: (12 00 03)/ МВС України; Ун-т внутр. справ. - Х., 1998.-24 е.
8. Банкрутство. Правозастосування та судова практика. — К. : Юрінком Інтер, 2007. — 304 с.
9. Безклубий І. А. Банківські правочини: цивільно-правові проблеми: Монографія. – К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2005. – 378 с.
10. Бервено С. Н. , Яроцький В. Л. Правове регулювання вексельного обігу в Україні. — Х. : Право, 2001. — 512 с.
11. Бойко Л. Практика застосування законодавства про приватизацію житла (у запитаннях та відповідях) // Право України. - 1993. - №1. - С.21-23.
12. Бондар В. Правове регулювання договору найму житла у державному та комунальному фонді соціального використання. // Підприємництво, господарство і право .-2001.-№5,-С.45-48.
13. Бошицький Ю. Л. Право інтелектуальної власності. — К. : Логос, 2007. — 488 с.
14. Брунь А. Г. Договір оренди земельних ділянок сільськогосподарського призначення. Автореф. дис. ... канд. . юрид. наук: 12. 00. 03. / Національний університет внутрішніх справ. — Харків — 2003.
15. Василичук В. Правове регулювання банківського кредитування суб'єктів підприємницької діяльності/УПраво України.-2001 -Ж7.-С.36-39.
16. Воробець Л. Поняття банківського кредит) та кредитних операцій банку. // Право України.-2002.-№12.-с.62-65.
17. Галянтич М. Виникнення та зміст права приватної власності на житло відповідно до новітнього цивільного законодавства України. // Юридична Україна.-2003.-№7.-С. 12-23.
18. Галянтич М. К. Житлове право України. — К. : Юрінком Інтер, 2007. — 528 с.
19. Галянтич М. Конституційні засади забезпечення житлових прав громадян // Юридичний вісник України.-2003.- №38.-С. 12.
20. Герасименко О.О. Забезпечення виконання договору купівлі-продажу на стадії його складання. // Пробл. правознавства та правоохоронної діяльності: Збірник наукових статей.-2001 ,.-№ 1 .-с.242-248.
21. Герасин С. И. Правовые основы оборота земель используемых в сельскохозяйственном производстве: Дис. ... канд. юрид. наук: 12. 00. 06 / РАН Институт государства и права. — Москва, 2000.
22. Глотова О. В. Правове регулювання правочинів щодо земельних ділянок в Україні: Автореф. дис. канд. . юрид. наук: 12. 00. 06. / Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К. , 2003.

23. Голодный М.А., Сиволобова Г.С. Комментарий к правилам учета граждан, нуждающихся в улучшении жилищных условий, и предоставление им жилых помещений в УССР. - К., 1989. 18. Золотарь В. А., Дятлов П.Н. Советское жилищное право. - К., 1990.
24. Гражданский кодекс Украины: комментарий под общ. ред. Харитоновой Е.О. и Калитенко О.М. изд. 2-е. Х. ООО «Одисей». 2004 – Т.1. - 832с.
25. Гражданский кодекс Украины: комментарий под общ. ред. Харитоновой Е.О. и Калитенко О.М. изд. 2-е. Х. ООО «Одисей». 2004 – Т.2. - 1024с.
26. Гриняк А. Б. Цивільно-правовий договір як підстава виникнення права спільної власності фізичних осіб. — Тернопіль: Підручники і посібники, 2008. — 176 с.
27. Гринько С. В. Правові аспекти реєстрації прав на землю. Автореф. дис. канд. . юрид. наук: 12. 00. 06. / Київський національний університет ім. Т. Г. Шевченка. — К. — 2003.
28. Гришин И. П. Право на алименты. — М. : Юрид. лит. , 1988. — 80 с.
29. Гуца М. Кредитні спілки - альтернатива банківському кредитуванню // Вісник законодавства України.-2002.- № 5.-с.38-41.
30. Данич. В. Земля в предпринимательской деятельности (отвод, оформление, использование). / В. Данич. — Днепропетровск. : ИД «Владимир Дудник», 2005.
31. Демченко Н. Особливі умови договору купівлі-продажу об'єктів приватизації. // Право України. - 1999.-№ 11 .-с.49-51.
32. Домбругова А. Істотні умови договору найму за новим ЦК України // Юридичний вісник України.-2003.-№42.-С. 14.
33. Дорогавцева Е.Е. Здание, сооружение и нежилое помещение как объекты аренды недвижимости (проблематика соотношения и разграничения понятий)- // Государство и право.-2002.-№7.-с. 105-107.
34. Дроб'язко В. С. , Дроб'язко Р. В. Право інтелектуальної власності: Навч. Посібник. — К. : Юрінком Інтер, 2004. — 512 с.
35. Дудорова Е. Нотариальная форма договора купли-продажи жилого дома (квартиры) и его государственная регистрация // Підприємництво, господарство і право - 2003.-Х»2.-С.10-13.
36. Дудорова Е. Нотариальная форма договора купли-продажи жилого дома (квартиры) и его государственная регистрация. // Підприємництво, господарство і право. - 2003.-№2.-С.10-13.
37. Духневич А. Кредитні спілки в Україні: історія і сучасність // Матеріали ІХ регіональної науково-практичної конференції «Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні», 13-14 лют. 2003 р., Львів, нац. ун-т ім. І.Франка, Юрид. фак.- Львів, 2003.-С.336-337.
38. Ерш А.В. Особенности правового регулирования арендной платы в договоре аренды зданий и иных сооружений. // Юрист.-2002.-№9.-с.47-52.
39. Жилинкова И. В. Брачный контракт. — Х. , 2002.
40. Жилинкова И. В. Правовой режим имущества членов семьи. — Х. , 2000.
41. Жилищное законодательство Украины (составитель Игнатенко В.Н.). Х. «Одиссей». 2000. – 384с.
42. Житлове законодавство України/ Упоряд.: Мельник М.І., Хавронюк М.І.-К.: «Л.С.К.», 1998.-496с.
43. Житлове право України. Навчальний посібник. За ред. Гопанчука В.С., Заїки Ю.О. – К.: Істина. – 2003. – 208с.
44. Житлове право України. Науково-практичний посібник. Сліпченко С.О., Мічурін Є.О., Соболев О.В. Х.: Еспада. – 2003 – 344с.
45. Заїка Ю. О. Спадкове право в Україні: Становлення і розвиток. — К. : КНТ, 2007. — 288 с.
46. Здоронок Г. І. Актуальні питання діяльності акціонерних товариств. — К. : Юрид. практика, 2007. — 480 с.

47. Иванчук М.В. Право на служебное жилое помещение: Автореф. ... канд. юрид. наук: (12.00.05) / Юрид. ин-т им. Ф.Э.Дзержинского.-Х.,1982.-17 с.
48. Інтелектуальна власність в Україні: проблеми теорії і практики: Зб. наук, статей / За ред. Ю. С. Шемшученка, Ю. Л. Бошицького. — К. : Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2002. — 424 с.
49. Калачёва С. А. Сделки с недвижимостью. — изд. доп. и перераб. / С. А. Калачёва. — М. : «Книга сервис», 2004.
50. Кандыба С. Договоры аренды // Финансовая консультация.-2001.-№3.-С.4-6.
51. Каракаш И. И. Право собственности на землю и право землепользования в Украине: Научно-практ. пособие. / Каракаш И. И. — К. : Истина, 2004.
52. Коноваленко В. Авторское право: автору, редактору, издавцю. — Х. : Фактор, 2007. — 496 с.
53. Копылов А. В. Вещные прва на землю в русском, дореволюционном и современном российском гражданском праве. — М. : „Стаут» 2000.
54. Корнеев Е. Аренда имущества: особенности заключения договоров. // Бухгалтерия и банки.-2002.-№51.-с.74-75.
55. Кузнецов А. В. Правовое регулирование купли продажи земельных участков сельскохозяйственного назначения в Германии: Дис. ... канд. юрид. наук: 12. 00. 06 / Московская государственная юридическая академия. — Москва, 1997.
56. Кухарев О. Є. Виконання заповіту: проблеми теорії та практики. — Х. : Східно-регіонал. центр гуманітарно-освітніх ініціатив, 2009. — 263 с.
57. Кучерчук К. І. Договір купівлі-продажу земельної ділянки: Дис. ... канд. юрид. наук: 12. 00. 03/ НАН України; Інститут держави і права ім. В. М. Корецького . — К. , 2002.
58. Левик А. Межі здійснення приватної власності на житло: проблеми і перспективи. // Право України.-2001.-№9.-С.69-70.
59. Лепех С. Кредитодавець як сторона кредитного договору // Матеріали ІХ регіональної науково-практичної конференції «Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні», 13-14 лют. 2003 р., Львів. нац. ун-т ім. І.Франка, Юрид. фак.-Львів,2003.-С.283-285.
60. Лисина Н. Л. Правовой режим земель поселений: Учебно-практ. пособие. / Лисина Н. Л. — М. : Дело, 2004.
61. Луначенко А. В. Правовой режим земель сельскохозяйственного назначения, принадлежащих гражданам на праве собственности: Дис. ... канд. юрид. наук: 12. 00. 06 / Одесская национальная юридическая академия. — Одесса, 2002.
62. Майданик Р. Фідуціарні позики . і кредити (цивільно-правова характеристика)// Підприємництво, господарство і право .-2001.- С.35-38.
63. Маслов В.Ф. Право на жилище. - Х., 1986.
64. Матвієнко П. Застава як засіб забезпечення банківських кредитів//Банківська справа.-2000.-№5.-С.45-47.
65. Мица Ю. В. Правова природа похідних цінних паперів. — Х. : Страйд, 2006. — 220 с.
66. Мічурін Є. О. Обмеження майнових прав фізичних осіб (загальні положення). — Х. : Юрsvіт, 2007. — 220 с.
67. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: У 2 т. / За відповід. ред. О. В. Дзери (кер. авт. кол.), Н. С. Кузнецової, В. В. Луця. — К. : Юрінком Інтер, 2005. — Т. 1. — 832 с.
68. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: У 2 т. / За відповід. ред. О. В. Дзери (кер. авт. кол.), Н. С. Кузнецової, В. В. Луця. — К. : Юрінком Інтер, 2005. — Т. 2. — 1088 с.
69. Новікова В. В. Безоплатні договори у цивільному праві України. — Х. : Ксилон, 2008. — 137 с.

70. Новоищцький О. Щодо відшкодування збитків, заподіяних порушенням договору купівлі-продажу //Правничий часопис Донецького університету. - 2001. - MsI.-C:41-45.
71. Носік В. В. Практичний посібник з проведення земельного аукціону. / Носік В. В. — К. — 2003.
72. Носік Ю. В. Права на комерційну таємницю в Україні. — К. : КНТ, 2007. — 2007 с.
73. Олійник В. Позика ... за гроші: Проблемні питання кредитування під заставу коштів. // Закон і бізнес.- 2000.- №47.-с,4.
74. Оплачко Л. Способи забезпечення кредитного договору. // Право Украти.-2002.-№11.-с.49~53,
75. Основные элементы системы ипотечного жилищного кредитования//Деньги и кредит.-2()03.-№3.-С.57-62.
76. Пейчев К. П. Правове регулювання відчуження земельних ділянок. Дис. ... канд. юрид. наук: 12. 00. 06 /Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. — Харків, 2004.
77. Погрібний С. О. Володіння в системі цивільного права. — Одеса: Одеська юридична академія, 2002. — 206 с.
78. Потапенко В. Долгожданный кредит: Парламент принял в третьем чтении законопроект о кредитных союзах // Юридическая практика.-2002.-Ла3.-С.3.
79. Потяркин Д.Е. Застройщик - сторона договора инвестирования при строительстве многоквартирного жилого дома. // Юрисг.-2002.-№12.-с.49-50.
80. Право інтелектуальної власності: Академічний курс. — К. : Ін Юре, 2004. — 672 с.
81. Правове положення неповнолітніх в Україні. — Х. : Еспада, 2002. — 576 с.
82. Примак В. Д. Вина і добросовісність у цивільному праві (теорія, законодавство, судова практика). — К. : Юрінком Інтер, 2008. — 432 с.
83. Примак В. Д. Цивільно-правова відповідальність юридичних осіб. — К. : Юрінком Інтер, 2007. — 432 с.
84. Розгон О. В. Межі та обмеження права власності. Монографія. — Х. : Страйд, 2006. — 188 с.
85. Рябко Л.Г. Правовое регулирование кредитных отношений по законодательству Украины: Дис. ...канд. юрид. наук: (12.00.03)/ Одес. нац. юрид. акад.-Одесса,2001.-218 с.
86. Сергеев М. Как получить кредит на покупку квартиры в Харькове//Все о бухгалтерском учете.-2003.-№55.-С.25-26. Павлова И.В.
87. Скворцов О. Ю. Сделки с недвижимостью в коммерческом обороте. / Скворцов О. Ю. — М. : Волтерс Клувер, 2006.
88. Слипченко С. А. , Смотров О. И. , Кройтор В. А. Гражданское и семейное право: Конспект ответов на зачете и экзамене. — Х. : Эспада, 2007. — 336 с.
89. Старцев О. Кредитні епіки в Україні. // Юридичний вісник України.-1998.-№39.-с.5.- (Інформаційно-правовий банк).
90. Теньков С. Типичные ошибки при заключении договоров аренды и как их избежать (по материалам судебной практики). // Все о бухгалтерском учете.-2003.- № 22.-С.43-44.
91. Ткаченко Н. В. Страхування. — К. : Ліра-К, 2007. — 376 с.
92. Толчеев Н. Преимущественное право покупки доли жилого дома (квартиры). //’ Российская юстиция.-2000.-№7.-С. 19-2 і.
93. Федорченко М. Земельне право України: посібник для практиків у двох томах. Т. І. Земельні відносини в населених пунктах \ Федорченко М. , Янов О. / за загальною редакцією М. Федорченка. — К. , 2006.
94. Фогель В.А. Осуществление права общей долевой собственности на .жилое помещение. // Юрист.-2003.-№1.-с.33-39.

95. Фурса С. Вопросы законодательной техники и ипотечного кредитования // Юридическая практика.-2003.-№47.-С.26.9. Кот О. Перехід прав кредитора до третіх осіб: За новим цивільним кодексом України. // Юридичний вісник України.-2003,->г»18.-с.12.~ (Інформаційно-Правовий банк).
96. Халфина Р. О. Общее учение о правоотношении. — М. : Юр. лит. — 1974. — 340 с.
97. Харитонов Е.О., Саниахметова Н.А. Гражданское право Украины: учебник. — ООО «Одисей». 2004 — 960 с.
98. Хохлов В. А. Авторское право: Законодательство, теория, практика. — М. : Городец, 2008. — 288 с.
99. Цивільне право України (в запитаннях і відповідях): Навч. посібник / За ред. Харитонova Є. О., Дрішлюка А. І. — Х. : Одісей, — 2005. — 576 с.
100. Цивільне право України: підручник в 2-х т. За заг. ред. В.І. Борисової, І.В. Спасибо-Фатєєвої та В.Л. Яроцького. — К.: Юрінком Інтер, 2004 — Т.1. — 480 с.
101. Цивільне право України: підручник в 2-х т. За заг. ред. В.І. Борисової, І.В. Спасибо-Фатєєвої та В.Л. Яроцького. — К.: Юрінком Інтер, 2004 — Т.2. — 552 с.
102. Цивільне право України: Підручник: У 2-х кн. / О.В. Дзера (кер авт. кол.), Д.В. Боброва, А.С. Довгерт та ін., За ред., О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової- 2-е вид., допов і нсрероб. - К.: Юрінком Інтер, 2004. - Кн. 2. - 640 с.
103. Цивільне право України: Підручник: У 2-х кн. / О.В. Дзера (кер. авт. коя.), Д.В. Боброва, А.С. Довгерт та ін., За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової. - 2-е вид., допов і перероб. - К.: Юрінком Інтер, 2004. - Кн. 1. - 736 с.
104. Цивільний кодекс України: Науково-практичний коментар. За ред. розробників проекту ЦК України. К. Істина, 2004. Т.2. — 928 с.
105. Цивільний кодекс України: прийнятий 16.01.2003р. — К. Істина, 2003 із вступною статтею А.С. Довгерта, — Т.1 — 368 с.
106. Ципривуз К.А. К вопросу о потребительском кредитовании. // Юрист.-2003.- №2,-с.23-24.
107. Червоний Ю.С. Договор о приватизации жилых помещений, находящихся в государственной и коммунальной собственности// Юридический весник.- 2001.- №3.- с.121-122.
108. Червяков К. Оценка доказательств по делам об установлении отцовства // Соц. законность. — 1984. — № 5. — С. 31 — 32.
109. Черевко Г. В. Інтелектуальна власність. — К. : Знання, 2008. — 412 с.
110. Шаркова І. М. Правове регулювання ринку нерухомості в Україні: Навч. посіб. / Шаркова І. М. — К. : КНЕУ, 2005.
111. Шишка Р. Б. Охорона права інтелектуальної власності: Авторсько-правовий аспект. — Х. , 2002. — 368 с.
112. Шишута Ю. Правове становище кредитних кооперативів у Російській імперії наприкінці ХІХ - на початку ХХ ст. // Право України.-!002.-№-12.-с.136-141.
113. Яроцький В. Л. Цінні папери в механізмі правового регулювання майнових відносин (основи інструментальної концепції): Монографія. — Х. : Право, 2006. — 544 с.

Інтернет-ресурси:

1. Сайт Верховної Ради України: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/>;
2. Єдиний реєстр судових рішень // <http://www.reyestr.court.gov.ua/>

3. Європейський Суд з прав людини. Рішення щодо України // [http://www.echr.coe.int/ECHR/EN/Header/Case— Law/Decisions+and +judgments / HUDOC +database](http://www.echr.coe.int/ECHR/EN/Header/Case—Law/Decisions+and+judgments/HUDOC+database); <http://www.echr.ru/documents/decisions.htm>) та [http://www.khpg.org/index.php?r=1. 3. 5](http://www.khpg.org/index.php?r=1.3.5);
4. Постанови Пленуму Верховного Суду України у цивільних справах // <http://www.scourt.gov.ua> //
5. Постанови Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ // http://sc.gov.ua/ua/postanovi_plenumu.html
6. Законодавство для практиків// www.nau.ua
7. Інші джерела, необхідні в силу специфіки теми.

ДОДАТКИ

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Юридичний факультет
Кафедра цивільно-правових дисциплін

МАТЕРІАЛИ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ
Найменування теми навчально-дослідницької роботи

Студент 4-го курсу
групи
ЗЮП-__
ПІБ
Керівник навчальної
практики: посада,
ініціали

Харків - 2017

Додаток № 2

«Затверджую»

(посада, прізвище)_____
(ініціали керівника стажування)

«__» _____ 20__ р.

ПЛАН

проходження практики з відмітками про виконання та обґрунтуванням хронологічного порядку та методології розв'язання навчально-дослідних завдань

№ з/п	Заходи	Термін виконання	Відмітка про виконання

Порядок ведення плану проходження практики.

1. Керуючись програмою та індивідуальним завданням студент складає план проходження практики і затверджує його у свого керівника.
2. План проходження практики складається для кожного студента індивідуально.
3. У плані проходження практики слід передбачити час на збирання матеріалу для оформлення звіту про практику.

Додаток № 3

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства освіти і науки,
молоді та спорту України
29 березня 2012 року № 384

Форма № Н-7.03

(повне найменування вищого навчального закладу)

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

(вид і назва практики)

студента _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Інститут, факультет, відділення _____

Кафедра, циклова комісія _____

освітньо-кваліфікаційний рівень _____

напрямок підготовки _____

спеціальність _____
(назва)

_____ курс, група _____

Студент _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

прибув на підприємство, організацію, установу

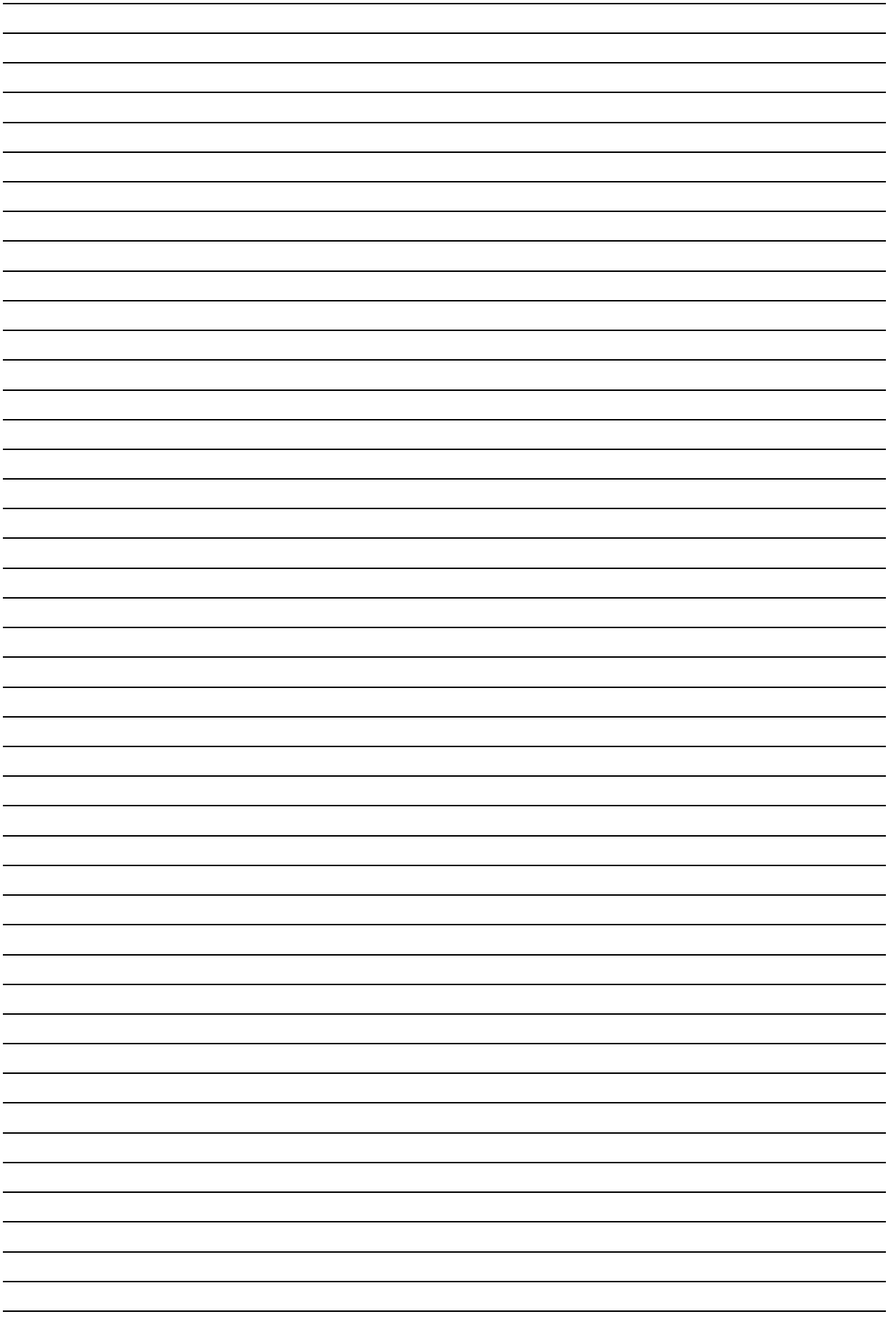
Печатка
підприємства, організації, установи „___” _____ 20__ року

(підпис) _____
(посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Вибув з підприємства, організації, установи

Печатка
Підприємства, організації, установи “___” _____ 20__ року

(підпис) _____
(посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

ЗВІТ

про проходження навчальної практики студента(ки) _____
 _____ курсу, групи _____ юридичного факультету
 Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

_____,
 П.І.Б. (у род.відмінку)

який(ка) проходив(-ла) практику на кафедрі цивільно-правових дисциплін
 юридичного факультету Харківського національного університету ім. В.Н.

Каразіна

у період з _____ по _____.

Виконання індивідуального плану практики:

1. Зміст та перелік виконаних робіт за період практики:

№ п/п	Зміст робіт	Строк виконання	Відмітка про виконання
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			

2. Перелік матеріалів практики та процесуальних документів, які самостійно підготував практикант.

Під час проходження навчальної практики, згідно завдання навчальної практики, практикантом було підготовлено ...

3. Якість виконаних робіт та підготовлених документів:

Умови практики:

1. практиканта забезпечено необхідними умовами праці для виконання програми практики;
2. проведено інструктаж з охорони праці.

Оцінка практики студента:

Студент ПІБ проявив(ла) високий рівень знань з ... До навчальної практики заступив Завдання виконував ... Повністю виконану роботу надав ...

Загальна оцінка практики:

Зауваження і рекомендації керівника бази практики щодо удосконалення практики студентів та усунення недоліків:

ПОГОДЖЕНО

Керівник навчальної практики:
Посада ініціали, прізвище